

VARJUPAIKADE MTÜ

# KÄÄPA ALL

VARJUPAIKADE MTÜ TÄITSA OMA AJAKIRI

talv 2020 (nr 23)

HAARA KAASA  
TASUTA



## SELLES NUMBRIS:

- 13 000 lemmikut uutes kodudes,
- mis toimus ja mis ootab ees,
- annetamise heast tavast,
- kassipoegade hooajast ja paljust muust!

# SPECIFIC™ koeratoidud on nüüd veelgi paremad



## TÄIUSTATUD RETSEPTID



- Ravitoidud (kuivtoit), välja arvatud hüpoallergeensed toidud, sisaldavad **krilli** – oomega-3-rasvhapete kõrgekvaliteedilist allikat, mida organism paremini omastab.
- **Kelaaditud mikroelemendid:**
  - Parema biosaadavus
  - Vähem koostoimet teiste toidus sisalduvate toitainetega
  - Vastavus inimtoidu kvaliteedinõuetele (farmatseutiline puhtus)
- Kuivtoidud sisaldavad nüüd C-vitamiini, tokoferoole ja rosmariiniekstrakti: **looduslikud antioksüdandid**.
- Paljudesse toitadesse on lisatud seedetrakti tervise toetamiseks peedisäsi.

## TÄIUSTATUD PAKENDID

- Õhukindla Sensi Grip kinnitusega taassulgemissüsteem
- Mugavad pakendisuurused ja lihtne eristamine värvide järgi
- Koostisosad on välja toodud nimetustena



## KRILL



Uus tooraine – vesilahustuv ja fosfolipiididena esinev oomega-3-rasvhapete allikas, mis tagab oluliselt parema biosaadavuse. Krill sisaldab rikkalikult astaksantiini ja koliini. SPECIFIC™ toitades sisalduv krill pärineb MSC sertifitseeritud allikatest.

## VASTUTUSTUNDLIKUM TOOTMINE



- Kogu kuivtoitudes sisalduv krill ja kala on Merendusnõukogu (MSC) või Rahvusvahelise vastutustundliku mereandide varustamise globaalse standardi (IFFO RS Standard) sertifikaadiga.
- Pakendi mõõtude vähendamise ja põhja lamendamise abil säästetakse plastikut 13% võrra, mis tähendab, et igaaastaselt kasutatakse **18 tonni võrra vähem plastikut**.

## OOMEGA-3 EELISED

Oomega-3-rasvhapped toetavad mitmekülgset looma tervist ja arengut

- Aju ja silmade areng
- Parema südametervis
- Tugevam immuunsüsteem
- Parema naha ja karvastiku tervis
- Toetab põletikuvastaseid protsesse
- Parema liigeste liikuvus



[www.specific.ee](http://www.specific.ee)

# Toimetajalt

Aasta esimene pääsuke

Ajakirja esimene pääsuke ilmub sel aastal talve lõpus või varakevadel - oleneb, kuidas vaadata. Aasta esimene number võtab kokku meie tegemised ja räägime rohkem endast. Toome teie ette Varjupaikade MTÜ tähtsamad sündmused ja statistika. Meie varjupaikade juhatajad tõstavad esile, mis just nende juures eriti meelde jäävat toimus.

Veel saate lugeda kokkuvõtlikku ülevaadet kampaniast, mis on olnud ja mida huvitavat seisab ees.

Lisaks on võimalik tutvuda annetamise hea tavaga, mis pakub turvatunnet heategijatele. Mõtlemisainet pakub peagi saabuv kassipoegade hooaeg.

Käesolev number on veidi paksem kui tavaliselt. Sellele aitasid kaasa meie vabatahtlikud reklaamimüügi assistendid, kes tegid tublit tööd reklaamipindu müües. Iga euro, mis me suudame ise lisaks teenida, tähendab abi rohkematele loomadele ja nende heaolu parendamist varjupaikades. Reklaamid sisaldavad teile kasulikke pakkumisi ja infot otsuste tegemiseks. Head lugemist!

**ANNELI MATSI**

Käpa All projektijuht



**Käpa All** on Varjupaikade MTÜ ajakiri, mis ilmub kolm korda aastas. Ajakiri levib elektrooniliselt ja piiratud koguses tasuta jagatavana paber kandjal.

**Soovid värskaid teateid** otse e-postkasti?

**Liitu uudiskirja** saajatega meie kodulehel varjupaik.ee.

**Annetuskonto** Varjupaikade MTÜ, IBAN EE561010220068203017

Kui soovid aidata konkreetset varjupaika, lisa selgitusse märksõna: Läänemaa, Pärnu, Tallinn, Viljandi, Virumaa, Valga või Võru.

**Väljaandja** Varjupaikade MTÜ, projektijuht Anneli Matsi, tel 5386 9060

# Põgus sissevaade

<i>Meie 13 aastat ja 13 000 lemmiklooma uutes kodudes</i>	5
<i>Varjupaikade MTÜ tähistas 13. sünnipäeva</i>	6
<i>Meie 2019. aasta suured teod</i>	8
<i>Meie varjupaikades aastal 2019</i>	11
<i>Kes on suurem aitaja?</i>	18
<i>Tere, maailm!</i>	23
<i>Säästa lemmiklooma soovimatutest järglastest</i>	25
<i>Emotsionaalsest liigutusest mõtestatud otsuseni</i>	27
<i>Annetuste kogumisest</i>	29

Käpa All väljaandmist toetab



Your Pet, Our Passion.®

Meie infokanalid



[www.varjupaik.ee](http://www.varjupaik.ee)



[info@varjupaik.ee](mailto:info@varjupaik.ee)



Varjupaikade MTÜ



@varjupaikademy



@VarjupaikadeMTY

**Väljaandmine** toimub vabatahtlike kaasabil.

**Kaanel** Võru varjupaiga uudishimulik nurrmootor

**Kaane**foto autor Moment Pildis

**Peatoimetaja** Anneli Matsi

**Keeletoimetajad** Sigrid Sünd, Tiina Tanner

**Reklaamimüügi assistendid** Karl Erki Jürgen, Maris Meos

**Kujundus** Mandariin OÜ, [www.mandariin.ee](http://www.mandariin.ee)





MEIE VISIOON

# IGAL LEMMIKLOOMAL ON KODU

MEIE MISSIOON

AITAME LEMMIKLOOMAD KOJU TAGASI, LEIAME OMANIKUTA LEMMIKLOOMADELE UUED ARMASTAVAD KODUD JA JUHIME TÄHELEPANU SOOVIMATUTE LEMMIKLOOMADE ARVUKUSELE

MEIE VÄÄRTUSED

HOOLIME  
LOOMADEST

AUSTAME JA  
TOETAME KÕIKI  
INIMESI JA LOOMI

TEEME  
TEISTEGA  
KOOSTÖÖD

MEIE ÜLDEESMÄRGID

- Lemmikloomad on perre võetud läbi-mõeldult, esimese valikuna varjupaigast
- Lemmikloomad on kasvatatud teadlikult ja neid ei hüljata
- Lemmikloomadel ei lasta kontrollimatult paljuneda
- Lemmikloomade omanikud on tuvastatavad
- Lemmikloomadele on tagatud viis vabadust

Eesmärkide saavutamiseks teeme koostööd kohalike omavalitsustega ning nende ametkondade ja organisatsioonidega, mille töö on kodutute loomadega seotud.

Leiame koostööpartnereid kõikide seast, kes tunnevad, et meie eesmärgid on toetamist väärt või kattuvad meie omadega.

Kasvatame inimestes teadlikkust ja vastutus-tunnet ning pakume teavet ja teenuseid, mis teeb õige käitumise lihtsaks ja võimaldab õppida tehtud vigadest



# Meie 13 aastat

## ja 13 000 lemmiklooma uutes kodudes

**Selle aasta veebruaris täitus Varjupaikade MTÜ-l 13. tegevusaasta. Selle aja jooksul oleme otsinud üle 13 tuhandele lemmikloomale uued kodud. Seda võiks võrrelda pea kõikidele Haapsalu linna elanikele uute kodude otsimisega.**

Algusaastad olid rasked, kuna meid oli vähe ja kogu aur läks loomade abistamisele. Siis me ei tajunud veel nii teravalt arvude võimu. Seetõttu on meie esimeste aastate statistika veidi lünklik just vanasse kodusse tagasi aidatud loomade osas. Aja jooksul oleme targemaks saanud ja nüüd peame piinliku täpsusega oma tegevuse üle arvet.

Läbi aastate oleme teinud koostööd teiste organisatsioonidega, kes tegelevad lemmikutele uute kodude otsimisega. Nüüd kajastuvad statistikas ka need loomad, kes on teistesse organisatsioonidesse saadetud. Numbrites ei kajastu meie Koduotsija programmi kaudu vanast kodust otse uude kodusse aidatud loomad.

2019. aasta lõpuks olime aidanud kokku 18 165 lemmiklooma (13 041 uude koju, 5045 vanasse koju tagasi). See tundub juba hoomamatu.

### Suuruse võlu ja valu

Kui kuskil öeldakse või kirjutatakse „varjupaik“, siis mõtleb kuulja-lugeja automaatselt meile, seda nii heas kui halvast. Tõesti - meie organisatsioonil on ainukesena seitse varjupaika üle Eesti. Samas ei ole me ainukesed. Kohalike omavalitsuste partneritena tegutseb Eestis 5 organisatsiooni kokku 11 varjupaigaga. Erineva suuruse ja profiiliga loomi abistavaid organisatsioone on Eestis kolmekümne ringis.

Kui te kuulete räägitavat varjupaigast, siis tuleks alati täpsustada, millist varjupaigast jutt käib. Me võtame oma õlule palju, kuid viimane kõrs koormas võib murda kaameli selgroo.

Me kuuleme tihti fraasi: „Mis teil viga, te olete ju nii suured“. See ei ole alati nii olnud ja üle on elatud kõik

kasvuraskused. Kasvades on kukunud, tõustud jalule, sellest õpitud ja saadud kogemusi.

Üks eriline oskus on tahe ja suutlikkus omavahel koostööd teha. Tänu koostööle olemegi saanud toimima üle-Eestilise varjupaikade võrgustiku. Koos oleme me tugevamad ja suudame rohkem. Suudame aidata väga suurt loomade hulka, mida on raske hoomata - see arv on aastast aastasse järjest kasvanud, olles nüüd juba üle kahe tuhande looma aastas. Tänu visale tööle oleme jõudnud sinnani, et suudame kohalikele omavalitsustele pakkuda avalikku teenust, luua töökohti, teenida raha ja oma eesmärkide elluviimiseks seda ka juurde otsida. Õhinapõhisest tegutsemisest on asi kasvanud professionaalse teenuseni.

### Medali kaks külge

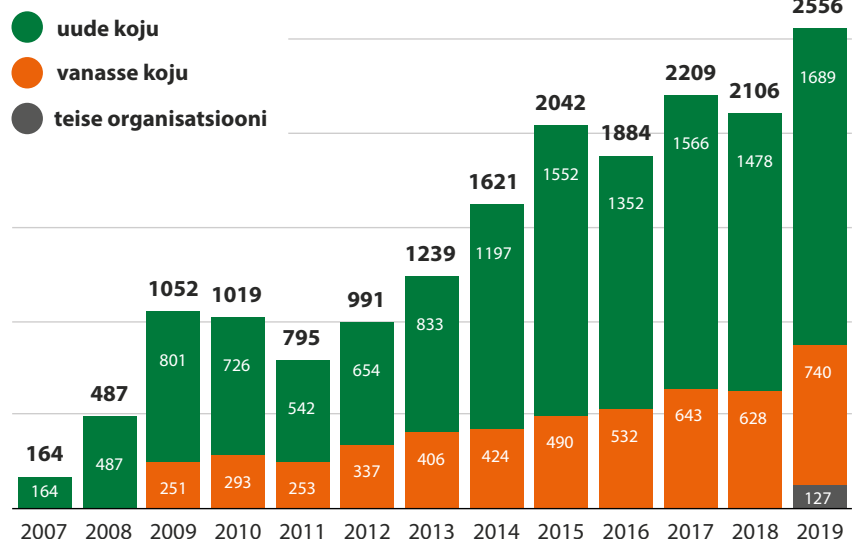
Igal medalil on kaks külge. Lemmikloomade pidamise kultuur ei ole meie ühiskonnas paranenud. Seda näitab varjupaika sissetulevate loomade arvu kasv. Ükski lemmikloom ei tohiks vireleda tänaval.

Kuna me töötame eesliinil ja oleme esimene kants, kuhu hulkuvad loomad jõuavad, siis oleme meie need, kes näevad igapäevaselt haigusi, võitlust elu eest ja lootusetuid olukordi. Veterinaaria ei ole kõikvõimas ja nii kaotame me mõnegi lahingu. Otsuste langetamisel lähtume alati looma heaolust ja tema õigusest looma viiele vabadusele.

Iga hing, kes elab varjupaigas üle 14 päeva, allub ravile ja saab terveks ning leiab meie abiga uue kodu, on suur võit. Uude koju minejad on kiibistatud, vaktiseeritud, vastavalt vanusele ja soole steriliseeritud või kastreeritud ning tehtud on parasiiditõrjed. Väga emotsionaalsed on ka need hetked, kui kodunt eksinud loom saab uuesti kokku oma perega.

### Suur pilt

Iga loom on eriline ja igal loomal on oma lugu - igas päevas on erinevaid värvilisi killukeksi. Killukestest saab kokku mosaiiki. Seda suurt pilti tasub kokku panna ja osata näha. Alles siis saab hinnata meie abi loomadele.





Varjupaikade MTÜ üldjuht Triinu oma neljajalgse sõbraga

# Varjupaikade MTÜ tähistas 13. sünnipäeva

*Varjupaikade MTÜ alustas tegevust kolmteist aastat tagasi ühe varjupaigana, kuid täna-seks on mittetulundusühingu alla koondunud seitse loomade varjupaika üle Eesti, kes täidavad ühist ülesannet. Varjupaikade MTÜ missioon on aidata lemmikloomad koju tagasi, leida omanikuta lemmikloomadele uued armastavad kodud ja juhtida tähelepanu soovimatute*

*lemmikloomade arvukusele. Sünnipäeva eel tegi intervjuu Varjupaikade MTÜ üldjuhi Triinu Priksiga meie vabatahtlik kaasautor Kaidi Koort.*

*Varjupaikade mittetulundusühing alustas tegevust 21. veebruaril 2007. aastal. Milliste tegevustega tähistab Varjupaikade MTÜ 13. sünnipäeva?*

MTÜ sünnipäeva tähistame igas var-

jupaigas tordisöömisega. Midagi muud ei ole plaanis. Kui mõni suurem ümmargune number ette lööb, siis tuleb mõelda suurema tähistamise peale.

*Kuidas on Varjupaikade MTÜ aastate jooksul muutunud ja kasvanud?*

Varjupaikade MTÜ alustas 2007. aastal ühe varjupaigana, mis pakkus Pärnumaal teenust omavalitsustele. Viljandis oli sel ajal ka varjupaiga alge,

kuid täiesti vabatahtlikul tööl ja annetustel põhinev. Täna on kasvanud Eesti suurimaks kodutute loomadega tegelevaks organisatsiooniks seitsme asukohaga, mis pakub tööd enam kui 50 inimesele.

### **Varjupaikade MTÜ-sse on koondunud seitse loomade varjupaika üle Eesti: Läänemaa, Pärnu, Tallinn, Valga, Viljandi, Virumaa ja Võru. Miks on koondunud ühe MTÜ alla mitu varjupaika?**

Sellel koondumisel on mitmeid erinevaid viise. Mõned varjupaigad olime täiesti nullist ise loonud. Osades piirkondades olime võitnud riigihanke ja pakume seetõttu seal teenust. Mõnes kohas on olnud tuihingeline eestvedaja, kellele on meie vaated ja põhimõtted meeldinud ja ta on soovinud oma kodupiirkonnas kodutute loomade elu muuta. Peamine suur võit sellest ühisest töötamisest on suure organisatsiooni parem nähtavus, parem võimalus annetusi koguda ja suur tugi kolleegidelt.

Oluline on tunne, et saad alati kellelki nõu küsida ja kogemusi jagada. Kui ühel varjupaigal läheb mingil ajahetkel majanduslikult kehvemini, siis on olemas tugev tagala, mis aitab püsima jääda. Loomade varjupaikadel on ühised kampaaniad. Me olime usaldusväärne koostööpartner oma pika kogemuse ja ajalooaga. Meil on ühine raamatupidamine ja eelarve.

### **Kuidas teevad loomade varjupaigad üle Eesti omavahel koostööd?**

Kui on mõeldud meie varjupaikade koostööd, siis me olemegi tegelikult nagu üks suur meeskond. Seda ei saa isegi koostööks nimetada, sest me töötamegi koos. Mis siis, et olime mööda Eestit laiali. See on vaid geograafiline iseärasus.

Teiste varjupaikadega, mida on Eestis peale Varjupaikade MTÜ veel neli, ei ole kujunenud välja omavahelist koostööd, sest igaüks pakub oma piirkonnas avalikku teenust omavalitsustele ja meie teed ei rist. Me teeme koostööd erinevate mittetulundusühingutega,

kes aitavad otsida uusi kodusid kassidele, sest kasse tuleb varjupaikadesse sisse palju rohkem, kui meie neid majutada saame.

Mulle meeldiks väga, kui erinevad loomadega tegelevad organisatsioonid suudaksid kõik omavahel üksteist mõista ja mingil määral koostööd teha. Kasvõi nii palju, et kõik kadunud ja leitud loomad üle Eesti oleks ühel internetilehel koos, et inimestel oleks lihtsam oma lemmikut üles leida. Meie omalt poolt olime oma kodulehel teinud kaardirakenduse, et vähemalt üle Eesti oleks näha, kuhu pöörduda, kui oled leidnud hulkuva looma. Kaardirakenduse leiab aadressilt [varjupaik.ee/vajad-abi](http://varjupaik.ee/vajad-abi).

### **Milline on Teie arvates hea koostöö ja kuidas seda luua?**

Hea koostöö algab soovist teisi mõista ja aktsepteerida, et on erinevaid seisukohti ja soovist vaatamata sellele leida ühisosa ja selle pinnalt koostööd teha.

### **Kui palju loomi on Varjupaikade MTÜ tegutsemisaja jooksul kodu leidnud?**

Kodu on leidnud üle 18 000 looma, neist üle 13 000-le olime otsinud uue kodu ja 5000 looma olime aidanud vana kodusse tagasi.

### **Millised on Varjupaikade MTÜ peamised tegevused ja teenused?**

Meie põhitegevus on tänavale sattunud lemmikloomade abistamine. Selleks, et võimalikult rohkem loomi abistada, olime asunud kohalikele omavalitsustele avalikku teenust pakuma ehk väljakutsete peale hulkuvaid loomi püüdma ja varjupaiku pidama. Kui loomad satuvad varjupaika, siis esiteks tegeleme olemasolevate omanike

leidmisega ja neile loomade tagastamisega. Kui vana omanikku ei ole võimalik leida, siis on meie ülesanne loomadele uute kodude otsimine. Loomade püüdmise ja nende ülalpidamise eest kahe nädala jooksul tasuvad kohalikud omavalitsused ja kui see aeg on täis, siis tuleb meil endil edasiseks ülalpidamiseks rahalised vahendid leida. Olime loonud Koduotsija programmi, mida administreerime vabatahtlikkuse korras ja mille kaudu aitame igal aastal enam kui 200 looma otse uutesse kodudesse, ilma varjupaika sattumata. Programmi kohta saab täpsemalt lugeda meie kodulehelt [varjupaik.ee/koduotsija](http://varjupaik.ee/koduotsija).

### **Kuidas saab Varjupaikade MTÜ tegevust toetada?**

Meie tegevust saab toetada rahaliselt ja ka mitterahaliselt. Võimalik on hakata varjupaikade püsiannetajaks või teha ühekordne annetus. Samuti saab helistada annetustelefonile 900 7000 ja toetada varjupaikade tegevust. Mittetulundusühinguna on peale annetajate ja vabatahtlike meie jaoks väga olulised meiega sarnaste väärtustega koostööpartnerid, kes aitavad koguda annetusi või teha teavitustööd.

Varjupaikade MTÜ-le saab pakuda tasuta teenuseid, mis võimaldavad meie igapäevakulusid minimeerida. Oodatud teenused on tasuta printimine ja trükkimine, reklaam, veebitugi, loomade hooldus, tööriistade rent ja kõikvõimalikud kinkekaardid, millega saame avaldada tänu oma vabatahtlikele abilistele.

### **Lõpetuseks**

Kõik loomasõbrad saavad Varjupaikade MTÜ missiooni ja visiooni täitumisele kaasa aidata. Pane õlg alla, et igal lemmikloomal oleks oma kodu!



Vabatahtlik kaasautor Kaidi Koort liitus Varjupaikade MTÜ-ga seetõttu, et loomadega seotud valdkond on talle alati südamelähedane olnud ja ta soovib aidata kodutuid loomi. Kaidi oli varem seotud Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondiga, kus ta tegutses blogi toimetajana ja koostas Lastefondi kuukirja.

# Meie 2019. aasta

# SUURED TEOD

**Jätkasime vanu ja algatasime uusi traditsioone. 2019. aasta jaanuaris võtsime kokku eelneud aasta ning tegelesime eelarve- ja statistikanumbritega.**

Veebruaris toimus kampaania “Sõpra tunnend sabast!”, kus uude koju minev kass sai meilt kingiks transpordiboksi. Turvaliselt läksid kodudesse 69 kassisaba-ga sõpra.

Märtsis kõnetasime inimesi teemal “Soovid päästa 100 kassi...Steriliseeri 1!”. Kõik kassipojad, kes tänu steriliseerimisele sündimata jäävad, on päästetud julmast elust tänaval.

Juba teist aastat järjest toimus aprillis südamesõbra kampaania koostöös Südamapteegi ja KRKA-ga. Südamapteek kutsus inimesi üles rohkem liikuma ja eriti hea mõte oli seda teha koos koeraga. Kui varjupaigast koera võtta võimalik polnud, siis sai meie toetuseks annetada. Varjupaigast koera võtjale kinkisid Südamapteek ja KRKA ühe kasuliku stardipaketi paljude vajalike tervist toetavate toodetega. Iga koer sai kaasa ka kena koti kvaliteetset kuivtoitu Hill's-ilt. Aprillis sai nalja - avaldasime oma Facebooki lehel ebatavalisi ja pentsikuid juhtumisi, mida varjupaigatöös ikka ette tuleb.

“Teeme ära!” talgud algasid Tallinna varjupaigas juba aprillis, mujal varjupaikades toimusid need mais. **Maikuu**

sai eriti suurelt asi ette võetud Viljandis. Seal saime oma kasutusse varjupaiga territooriumil asuva tühja hoone, kus polnud elektrit, vett ega kütet. Meie suur plaan nägi ette hoone kasutusele võtta ja loomad soojakutest majja ümber kolida. Talgutega sai remonditöödele hoog sisse lükatud ja abikäsi jätkus veel mitmeteks jätkutalguteks. Mais alustasime oma kodulehel blogi pidamist, kus jagame lugusid erilistest varjupaigaloomadest, lisaks näpunäiteid lemmiklooma pidamiseks ja probleemide ennetamiseks või lahendamiseks. Vaata lisaks varjupaik.ee/blogi.

Juunis korraldasime Facebookis 24-tunni maratoni, mil postitasime ööpäeva jooksul infot kõikide väljakutsete kohta, mis meie seitsmele varjupaigale saabusid. Tutvustasime varjupaigatöö telgitaguseid ja tööme loomade maailma inimestele lähemale.

Juunis algas uus periood “Ma armastan aidata” keskkonnas. Olime järjekordselt valitud kaheksa loomaorganisatsiooni sekka, mis saavad nimetatud keskkonnas annetusi koguda ja teha annetusalgatusi loomade abistamiseks.

Augustis tähistas Tallinna loomade varjupaik sünnipäeva, mille pealkirjaks oli “Meie sõbrad, nii kahe- kui neljajalg- sed” ning peo keskne teema oli looma ja inimese vaheline koostöö. Koostöö demonstreerimiseks toimus heategevuslik Match Show, mida toetas Purina. Varju-

paika käis isiklikult õnnitlemas Tallinna linnapea Mihhail Kõlvart.

Pärnu loomade varjupaik toimetas septembris oma ulualla 17 koera korraga, nende seas imetavad emad kutsikatega. See päästeoperatsioon pälvis tunnustust - tegu nomineeriti konkursil Pärnu aasta tegu 2019, kus rahvahääletuse tulemusel saavutati 3. koht.

Oktoober oli tihe kuu. Musta kassi kuu kampaaniaga aitasime koju 198 kassi, kellest 85 olid musta või must-valge kasukaga. Sel kuul tähistasime loomakaitsepäeva: andsime välja iga-aastase Elmo preemia, mille pälvis Hellika Landsmann Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametist Tallinna varjupaiga arendamise eest; varjupaikades said külalastajad ja töötajad suu magusaks teha Kalevi loomateemaliste maiustustega. Oktoobris toimunud kahepäevasest loomakaitse konverentsist võtsid osa meie töötajad ja vabatahtlikud, kokku 35 inimest. Meie projektijuht esines ettekandega varjupaigaloomade heaolust.

Oktoobri järgnes sama toimekas november. Esmakordselt kuulutasime novembri 5+ koerte kuuks, et tõmmata tähelepanu vanemaealistele koertele, kes varjupaikades elavad. Seniorkoerad vääriavad uue kodu võimalust sama palju kui kõik teised lemmikloomad. Julgustasime inimesi neile seda võimalust pakkuma ning tutvustasime jagatud vastutuse printsiipi ehk seda, et meie võtame osa koera tervisega seotud riskidest enda kanda. Kampaania raames leidis uue kodu üheksa seniort, kelle koduteed toetas kingipakiga Royal Canin. Samuti sai novembris hooandjate abiga valmis kalender 2020, milles on suurepärased fotod varjupaigaloomadest. Seekord tuli kalender poole paksem - iga kuud saab vaadata kas koera või kassi pildiga. Lisaks alustas meiega koostööd heategevuslik moebränd Bullterrorist, mis teeb varjupaigaloomade toetuseks annetuse igalt ostult. Koostöö Eesti-Prantsuse ettevõttega Bullterrorist on esimene kord, kui koos-

Foto: Lusi, rgbstock.com





töö on saanud rahvusvahelise mõõtmega.

**Detsembris** toimusid esmakordselt annetamistalgud, milles usinasti osalesime. Tänu inimeste heatahtlikkusele kujunesid talgud meile väga edukaks - annetuste kogumises olime esirinnas. Veel uuendasime oma kodulehekülge, et inimesed leiaksid lihtsamini üles info selle kohta, mida teha juhul, kui nad on leidnud hulkuva looma. Selleks tuleb klõpsata interaktiivsel kaardil, kus leiab kõik vajalikud kontaktid, lähemalt [varjupaik.ee/vajad-abi](http://varjupaik.ee/vajad-abi).

Aasta lõpuks sai Viljandis ehitamine ja remontimine nii kaugele, et toad on soojad, lambid laes põlevad, torudes voolab vesi majja ja majast ära ning enamus kasse on hoonesse ümber kolitud.

### **Kaardistasime, arenesime ja saime tugevaks**

2019. aastal jätkus projekt "Varjupaikade MTÜ majanduslikult elujõulisemaks", mille tegevused algasid 2018. aasta sügisel ja mida toetas Kodanikuühiskonna Sihtkapital. Projekt lõppes sügisel. Projekti tulemusena on meil sisukas koduleht ja selge loomade andmebaas meile kuuluval kodulehel. Tänu sellele on lühenenud loomale uue kodu leidmise aeg. Lihtne annetusvõimalus kodulehel on annetajate poolt hästi vastu võetud ja püsiannetajate arv on kasvanud. Viipekaardiga annetuskastide kasutuselevõtmine on pikaajaline investeering. Tänu annetustelefonile esitlemisele on meie autod ühesugused ja äratuntavad ning kannavad sõnumit loomade aitamisest. Saavutasime suuremat tuntust ja mõjume usaldusväärsetena.

Kevadel hakkasime samuti Kodanikuühiskonna Sihtkapitali toel ette valmistama organisatsiooni arenguhüpet. Nelja kuu jooksul toimusid arengusessioonid, mida juhtis arenguekspert Kristjan Otsmann. Kaardistasime seitsme varjupaiga praeguse olukorra, uurisime oma tugevaid ja nõrku külgi ja viisime läbi töötajate rahulolu küsitlu-

se. Kõige selle tulemusena valmis realistlik tegevusplaan järgmiseks kaheks aastaks. Selge plaan aitab tegutseda tulemuslikumalt ja täita paremini organisatsiooni eesmärgi.

### **Õppisime ja saime targemaks**

Inimene õpib kogu elu - nii ka meie. Jah, meil on teadmised ja kogemused, kuid ei saa loorberitele puhkama jääda. Selleks, et olla oma töös parem, tuleb olla uudishimulik ja omandada uusi teadmisi ning oskusi.

Meie veterinaarid osalesid veterinaarmeditsiini 2019. aasta konverentsil ja Eesti Väikeloomaarstide Seltsi kevadkoolitusel. Lisaks õppisid nad röntgentarkvara ja kiirgustöötajad läbisid kiirgusohutusalase koolituse.

Töökohas on oluline, et esmane abi oleks kohapeal olemas ja nii läbis 2019. aastal esmaabi väljaõppe kolm inimest.

Varjupaikades käib erinevatel põhjustel palju inimesi - kes tuleb külastama, kes endale uut sõpra otsima, kes oma lemmikule järele.

Et suhtlemine oleks mõlemale osapoolle meeldiv ja sujuv, lihvis oma klienditeeninduse oskusi lausa 11 töötajat.

Varjupaikade juhatajad on inimesed, kes suunavad oma meeskonda ja loovad tööõhkkonna. Nemad osalesid personali juhtimise inspiratsioonipäeval.

Pärnu loomade varjupaiga juhataja täiendas teadmisi varjupaiga pidamise ja varjupaiga koerte kohta Londonis. Rahvusvaheline organisatsioon Dogs Trust korraldab kaks korda aastas oma kulu ja kirjadega nädal aega kestvat rahvusvahelist õpet, kuhu on võimalik kandideerida ja meie töötajatest on juba mitmed sellel õppeprogrammis osalenud.

Üldjuht arendas oma turundusoskusi, sest varjupaigaloomade hea turundamine aitab nad kiiremini koju. Personalijuht täiendas ennast personali-, andmekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas. Projektijuht täiendas oma teadmisi koertest ja õppis kaks

päeva rahvusvaheliselt tuntud koolitaja ja mitme koerte käitumist käsitlevate raamatute autori Turid Rugaasi käe all.

Organisatsiooni tuleb samuti pidevalt arendada ning sel alal käisid ennast MTÜde talvekoolis ja sügisel jätkukoolitusel täiendamas juhataja liikmed.

### **Avardasime silmaringi**

Selleks, et aru saada, kes me oleme ja mida me teeme, tasub teinekord minna hoopis piiri taha. Vaadata, kuidas toimetatakse seal ning korjata uusi kogemusi. Eemalt näeb suurt pilti hoopis paremini. Nii võibki öelda, et ei saa me läbi Lätita ja Soome tasub ka minna.

Aasta esimeses pooles käisimegi varjupaikade juhatajatega Helsingis külas Soome loomakaitseorganisatsioonil Helsingin Eläinsuojeluyhdistys (HESY). HESY-l on 150-aastane kogemustepagas. Uudistada saime nende varjupaika, kus pakutakse peavarju ainult kassidele ja mille asukad valitakse munitsipaalvarjupaigast. Koerte varjupaik oli suletud halbade tingimuste tõttu. Halvad ei olnud koerte pidamistingimused, vaid töötajate töötingimused olid halvad. Saime teada, et nad ehitavad uut varjupaika ja selle ehitamiseks on kogutud annetusi.

Kuna seisame pidevalt silmitsi loomade heaolu tagamisega varjupaikades, käis meie üldjuht koos Tallinna linnavalitsuse ametniku ja ehitusfirma esindajaga uurimas, kuidas näeb välja Riia kõige parem loomade varjupaik Labas Majas. Varjupaik kuulub loomakaitse organisatsioonile Juglas Dzivnieku aizsardzibas grupa. Kogu hoone oli ehitatud ja sisustatud selliselt, et oleks võimalikult vähe faktoreid, mis võiks loomadele stressi tekitada. Lisaks sai vahetatud kogemusi hulkuvaid loomi puudutavas seadusandluses ja tõdeti, et see on kahes naaberriigis täiesti erinev.

### **Tegime koostööd teiste organisatsioonide ja ametkondadega**

Koostöös peitub tugevus ja edu võti. Mida rohkem suudame koostööd teha, seda rohkem suudame aidata nii loomi kui ka inimesi.

Saatsime teistesse loomapäästeorganisatsioonidesse 127 kassi uut kodu ootama. Selline koostöö on väga vajalik, et vähendada varjupaikade koorumust kõrghooajal, kui ruumipuudus

kimbutama kipub.

Sõlmisime kolmepoolse koostöökokkuleppe koos Sotsiaalkindlustusameti ja Eesti Loomakaitse Seltsiga, et vägivalda ohvriks langenud naised saaksid oma lemmiklooma varjupaika viia.

Juba 11 meie varjupaikade koera on osalenud projektis "Käpp ja Käsi", mida korraldab MTÜ Käpp ja Käsi. Projekti eesmärk on tõsta kinnipeetavate motivatsiooni ühiskonda tagasi integreerumiseks, vähendada korduvkuritegevust ning aidata kinnipeetavate poolt treenitud varjupaigakoortel leida endale kodu.

Veterinaar- ja Toiduameti kahes töögrupis - lemmikloomade teemalises ja eksootiliste lemmikloomade teemalises töögrupis osales meie üldjuht.

Tihe koostöö käis Pärnu Linnavalituse ja Pärnu Omavalitsuste Liiduga uue varjupaiga planeerimisel ja projekteerimise ettevalmistamisel. Pärnu linna uus varjupaik, mis hakkab teenindama kogu maakonda, peab tagama loomade heaolu varjupaigas viibimise ajal ja töötajate töötingimused peavad olema kaasaegsed.

Loomaarstitudengite kuusepuud, millel ehteks varjupaigaloomade pildid, seisid detsembris vapralt kõikides linnades, kus on meie varjupaigad. Nii mõnigi lemmik leidis tänu sellele uue kodu ja üllatuslikult sai üks kass vanasse koju tagasi.

### *Osalesime riigihangetel*

Miks me osaleme riigihangetel? Sellepärast, et abistada võimalikult palju loomi ja aidata neid tänavalt ära. Hulkuv loom tänaval on turvarisk looma enda elule ning ei ole tagatud ka inimeste turvalisus. Avaliku teenuse pakkumine on aidanud meil professionaliseeruda. Meil on olemas kogemustega töötajad ja vajalik varustus. Me oleme lati kõrgele sättinud ja koostanud teenusestandardi. Meil on siduvad lepingud omavalitsustega, kelle territooriumidelt kohustume vastu võtma ilma valikuta kõik hulkuvad loomad, kellest meile teatatakse.

2019. aasta talvel võitsime riigihanke, mille alusel pakume avalikku teenust Viljandimaal ning aasta viimasel kuul sai teatavaks, et 2020. aastast jätkame teenuse pakkumist Võrumaal.

### *Kirjutasime ise ja meist kirjutati-räägiti*

Möödunud aastal ilmus Varjupaikade MTÜ täitsa oma ajakiri Käpa All kolmel korral: talvel, suvel ja sügisel. Talvine number oli peatoimetajale Anu Kuurale, kes seitsme aasta jooksul 17 numbrit toimetas, viimaseks üllitiseks. Juuninumbri-ga võttis temalt teatepulga üle meie oma projektijuht Anneli Matsi. Alates juunikuust on ajakirja trükitiraaž 1000 ek-

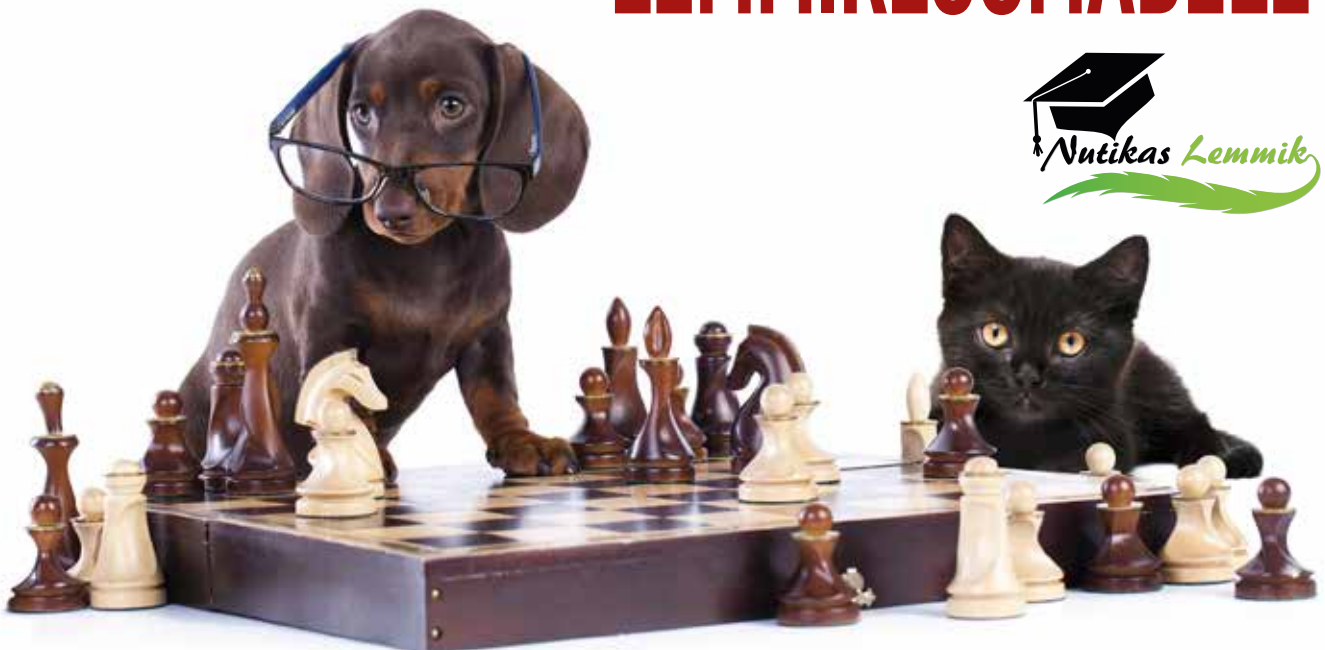
semplari (enne 500 eks), mis läheb tasuta jagamisele, et meie sõnum leviks. Ajakiri ja Käpa All elektrooniliselt väljaandeid saab lugeda meie kodulehel.

Saatesari "Lemmikute lemmik" (Kanal 2) tutvustas igas saates üht meie varjupaiga asukat, et tõmmata tähelepanu varjupaikades elavatele lemmikloomadele ning aidata kaasa nende kiiremale uude koju saamisele.

2019. aastal ei möödunud ühtegi kuud, mil Varjupaikade MTÜ tegemisi ei oleks kajastatud erinevates Eesti meediaväljaannetes. Aasta jooksul kirjutati meist kokku lausa 173 korda. See näitab selgelt, et inimestele lähivad lemmikloomad, nende saatused ja sellega seotud teemad vägagi korda. Miks muidu sel teemal nii palju kirjutada? Oleme püüdnud kõik kajastused kokku koguda ja üle lugeda. Järgnev statistika ei pruugi olla täpne, sest meieni ei jõua sugugi kõik andmed ja kirjatükke võib olla veelgi enam: jaanuaris 11, veebruaris 11, märtsis 5, aprillis 4, mais 8, juunis 3, juulis 5, augustis 14, septembris 9, oktoobris 49, novembris 20 ja detsembris 34.

*Kõikide artiklitega saab tutvuda meie kodulehel: [varjupaik.ee/varjupaikade-mtu/meist-ajakirjanduses](http://varjupaik.ee/varjupaikade-mtu/meist-ajakirjanduses)*

## Arendavad mänguasjad **LEMMIKLOOMADELE**



# Meie varjupaikades aastal 2019

**Sellest, mida erulist toimus  
eelmisel aastal varjupaikades  
kohapeal, räägivad meie varju-  
paikade juhatajad.**

## Läänemaa loomade varjupaiga juhataja Kaja Maisalu

Eelmisel aastal võtsime ette suurema remonditöö oma kahes vanaldases soojakus. Endise kontoriruumi remontisime kassipoegade karantiiniks. Nüüd on võimalus kassipoegi eraldi hoida ja tagada neile sellega paremad hoiutingimused ning parem haiguste ennetamine. Värskenduse sai ka täiskasvanud kasside karantiiniruum. Lisaks sai vabapidamise kassitubadele tiir peale tehtud. Väljast lappisime soojakuid, et need veel vastu peaks ja tuul-vihm tuppa ei sajak.

2019. aasta saavutuseks võiks pidada

## Pärnu loomade varjupaiga juhataja Seyle Juss

Eelmisel aastal oli minu arust väga oluline, et meie tegevust märgati. Detsembris tehti Pärnu raekojas teatavaks Pärnu aasta tegu 2019. Meie päästeoperatsioon 30-pealise koerakoloonia aitamisest rahva hääletamise tulemusel 3. kohale. See oli septembris, kui ühe talu perenaine haiglasse viidi ja koerakari omapead jäi. Kütmata ja külmast majast toimetasime varjupaika need koerad, kellest sugulased olid nõus loobuma. Oma tegevuses lähtume alati Eestis kehtivatest seadustest ja selle juhtumi juures pidime loa saama koerte omaniku esindajalt. Varjupaiga hoole alla saime tuua 17 koera, kellest osa olid koeramammad tissivate kutsikatega. Ise ei oleks me jõudnud kanda kõikide veterinaarprotseduuride kulusid, mis nii suure hulga koerte peale teeb märkimisväärse summa. Koerte aitamiseks käivitatud annetuskampanias osales palju häid inimesi, tänu kellele said kõik koerad kiibistatud, eakohaselt vaktsineeritud, tehtud said vajalikud sise- ja välisparasiiditõrjed ja täiskasvanud koerad vastavalt soole kastreeriti või steriliseeriti.

sed, et Haapsalu linna territooriumil ei ole enam kassikolooniaid. Hulkuvad kassid on varjupaika toimetatud ja võimalikult paljudele uued kodud otsitud. Et Haapsalu linn hõlmab nüüd ka maapiirkonda, siis nüüd tuleb enamus väljakutseid sealt. Endiselt linna territooriumilt saame ainult üksikuid väljakutseid.

Iga päeva ja iga looma kohta, kes varjupaika jõuab, võiks rääkida loo. Tundub, et jõulukuu on üldse üks imede kuu. Eriliselt tõuseb esile haskilaadse koera Skay lugu, kes oli detsembris varjupaika jõudes puruhaige ning keeldus söömast. Omanikel ei olnud vahendeid looma abistamiseks. Nii võtsime koera aitamise kohustuse oma õlgadele. Annetajate abi, õige ravi ja hoolitsus aitasid ta uuesti jalgele. Otsisime talle uue kodu ning terve ja õnnelik Skay veetis

riti. Seda viimast on vaja selleks, et ei toimuks lemmikloomade kontrollimatut paljunemist. Just kontrollimatu paljunemine viis sellise olukorrani nagu antud loos. Paari kuuga aitasime kõik koerad uutesse kodudesse. Suur tänu kõikidele abistajatele!

Veel soovin tähelepanu juhtida vanematele koertele, kes kipuvad kauaks varjupaiga hoole alla jääma, sest inimesed pelgavad eakatele koertele uut kodu pakkuda. Omaniku surma tõttu sattus meile väike vanem koer Carro. Eks me ise kipume ka mõnikord üle mõtlema ja piire sättima, et vanema inimese koer sobib ainult vanemale inimesele. Koertelt on palju õppida ja Carro õpetas meid. Ta näitas, et koerad on väga kohanemis- ja õppimisvõimelised. Seda ka vanemast peast, tuleb ainult anda võimalus. Carro võeti perre, kus on lapsed ja koer saab väga hästi hakkama. Lastega koos tegutsetakse, mängitakse ja puhatakse diivanil. Ka lastel on siin suur osa, et nad oskavad vanema koeraga arvestada ja temaga viisakalt käituda. Ainult nii saabki peres kõigil hea olla.

Imeline oli ühe kassi lugu. Ega asjata öelda, et kassil on üheksa elu. Nimelt

jõulud juba oma uue pere seltsis. Aitäh kõikidele annetajatele!

Kassilugu on samuti meie jõulukuu tegemistega seotud. Veterinaariatundengid panid linnadesse üles jõulupuid, mille otsa riputati fotod kohaliku varjupaiga koertest ja kassidest, kes uut kodu otsisid. Nii leidis üks inimene neid pilte uurides oma kadunud kassi üles. Ta seadis sammud varjupaika ning taaskohutumise rõõm oli suur. Suur tänu tudengitele, tänu kelle ettevõtmisele koerad-kassid kodusid leiavad!

Tahan panna inimestele südamele - kiibistage oma loomad, kandke andmed registrisse ja kadumise korral jõuab lemmik koju tagasi või kui loom jääb kadunuks, uurige kindlasti kohalikust varjupaigast, ega lemmik teid seal oota.



Fotod: Erakogu



saime teate kassist, kes oli autolt löögi saanud. Leidja, hea inimene, tõi kassi varjupaika. Meie veterinaar tõi, et kass on halvas seisus. Vigastusi ja luumurde tal ei olnud ning kass jäi jälgimisele. Leidja pakkus varjupaigale abi hoiukoduna, see tähendab, et ta võttis kassi enda juurde taastuma. Koduses keskkonnas on vähem stressi ja seal on haigel loomal hoopis parem olla. Ta saab ka kogu inimese tähelepanu endale, mida varjupaigas ei jõua tagada, sest iga loom tahab ju oma osa ja meil on neid siin ikka liiga palju. Hoiukodu aitas kassikese jalule ja nüüd ta seal elabki. Hoiukodu, kus lemmikuga tegeletakse individuaalselt, on üks varjupaiga abistamise vormidest, mille eest oleme väga tänulikud.

### Tallinna loomade varjupaiga juhataja Relika Lind

Minu jaoks oli möödunud aasta eriline. Juunikuus võtsin vastu väljakutse ja liitusin Varjupaikade MTÜ meeskonnaga. See oli tõsine otsus, kuid seni ei ole pidanud kahetsema. Tõsi, iga algus on raske ja seda see oli. Raskused ongi selleks, et neid ületada. Tänapäevaks olen sisse elanud ja loonud oma meeskonna. Varjupaiga töötajad ja vabatahtlikud on mulle ja üksteisele igapäevaselt toeks. See tugi on hindamatu. Teeme tööd südamega ja tunneme rõõmu, et saame midagi ära teha koduta jäänud loomade heaks.

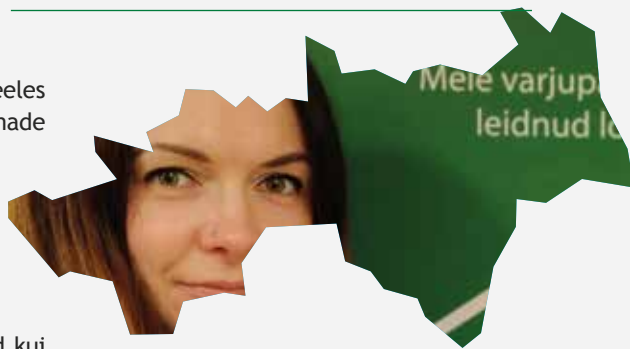
Juunis tulin tööle ja juba augustis korraldasime Tallinna loomade varjupaiga sünnipäeval varjupaigas esmakordselt heategevusliku Match Show. Koertenäitusel osalesid nii sünnipäeva neljajalgset külalised kui ka varjupaigakoerad. Sünnipäeva märksõna oli koostöö koeraga. Üldse on koostöö meie töös väga olu-

line, sest ainult üheskoos ja üksmeeles suudame aidata seda tohutut loomade hulka, kes varjupaika satuvad.

Varjupaigas on kordades rohkem kasse kui koeri ja kassidele uusi kodusid otsida on tõeline väljakutse. Püstitasin eesmärgi, et jõuludeks oleks varjupaigas alla saja kassi. Ära tegime! Nii töötajad kui vabatahtlikud tegid uute kodude otsimisel ära suure töö ja nii veetsidki ainult 70 kassi jõulud varjupaigas. Tegelikult peaks iga lemmikloom olema omas kodus.

Ka koertele oleme usinasti kodusid otsinud. Uut aastat võttis varjupaigas vastu viis koera. Nii vähe koeri ei ole Tallinna varjupaiga tegutsemise ajal siin veel olnud. Töötajate ja vabatahtlike panus on selle võimalikuks teinud. Lisaks on kaasa aidanud ühingu poolt korraldatud kampaaniad ja ka see, et meie tegevusi kajastavad erinevad meediakanalid.

Et peale koerte ja kasside tegelemise ka väikeloomadega, siis on erilisel



meelde jäänud ühe pargist leitud piskese küülikupoja lugu. Küülikupoeg oli vigastatud ja ta toimetati loomade kiirabisse. Ei tea, mis temaga oli küll juhtunud, aga tal oli mitmeid luumurde. Veterinaarid tegid seekord imet. Operatsiooni käigus lapiti luumurrud kokku ja suunati väike patsient kodusele ravile. Praegu elab küülikupoiss varjupaiga hoiukodus, kasvab ja paraneb jõudsalt, on oma eluga rahul ning õnnelik.

Suur aitäh kõigile, kes varjupaigas olla alla panevad - töötajad, vabatahtlikud, hoiukodude pakkujad! Tänu teile on maailm parem paik!

### Valga loomade varjupaiga juhataja Jana Juhkam

2019. aasta oli nagu aasta ikka. Abistasime peavarjuta lemmikuid, toimetasime nad varjupaika, otsisime vanu omanikke ja neile, kellele järele ei tulnud, hakkasime uusi kodusid otsima. Igapäevaselt toitsime ja tegime pai, koristasime ja kasisime, ravisime ja protseduuritasime.

Rõõmu tegid ikka loomad, kes uutesse kodudesse läksid. Juba üle kahe ja poole aasta elas meie varjupaigas koer Pluuto. Võib öelda, et selline iseloomuga, et mitte öelda probleemse käitumisega. Omadega oli ta väga hell ja sõbralik. Võõrad talle ei meeldinud ja ta oli sõprade suhtes väga valiv. Eriti ei meeldinud talle meesterahvad ja just teatud meesterahvad. Pluuto täitis meil varjupaigas alkomeetri rolli. Me ei luba varjupaika küllastada joobes isikutel,

kuid meil ei ole võimalik seda kuidagi kontrollida. Pluuto terav nina ja reageerimine ütles meile kohe, kellel olid lõhnad küljes. Selline käitumine räägib palju koera minevikust. Olime mures, kus on see teadlik pere, kes koera iseärasustega hakkama saab. Ühel päeval tuli külla naisterahvas Rakverest - Rakverest Valka ja tagasi on üle 400 km - ja tema küllastuse eesmärk oli Pluuto koju viia. Meile tundus see *mission impossible*. Kaks tundi istus ta koera juures kuni sündis ime. Pluuto ronis naisele sülele ja sellest hetkest olid nad lahutamatud. Koos mindi autosse ja sõit kodu poole võis alata. Saime tagasisidet, et Pluuto ei jää perenaisest hetkegi maha ja käib tal kannul nagu vari.

Meie ette on kerkimas uus sotsiaalne probleem - palju tuli vastu võtta koeri, kelle omanik oli surnud. Panen inimestele südamele, et nad mõtleks sellele, mis

saab nende eluaegsetest sõpradest siis, kui endal manalatee jalge all. Küsige endalt - kuhu nad jäävad või kes nende eest hoolitseb. Loomale on peremehe kaotus niigi valus. Veel valusam on, kui loom jääb liiksaks ilma peale pilla-palla. Inimestele on antud võime ette mõelda ja plaane teha.

Ka kasse oli eelmisel aastal varjupaigas palju. Vanasse kodusse tagasi saanud kassid saab kahe käe sõrmedel üles lugeda, sõrmi jääb ülegi. Rõõmu tegi, et kolmel kuul aitasime igas kuus uude koju üle kahekümne kassi. Soovin südamest, et inimesed oleksid vastutustundlikud ja hooliksid oma lemmikutest!



### Viljandi loomade varjupaiga juhataja Siiri Mängli

Eelmisel aastal muutus Viljandi varjupaigas kogu elu. Kuna Varjupaikade MTÜ võitis avaliku teenuse pakkumise hanke Viljandi linnas, saime oma kasutusse 2-korruselise hoone varjupaiga territooriumil tingimusel, et vajalikud tööd majas teeme ise. Eelnevalt oli selle hoone teisel korrusel olnud inimestele mõeldud turvakodu, kuid juba kaks

aastat oli see tühjuna seisnud. Hoones polnud kütet, elektrit ega vett. Mida teha? Võta või jäta! Kuigi probleemid olid suured ja sama suured ka väljaminekud, ei jätnud me võimalust loomade paremaks majutamiseks kasutamata. Eelmise aasta lõpuks said kassid, kes enne elasid ei tea mitmes soojakus, maj-

ja koltitud, kus on valge, soe ja puhas. Kassid on paigutatud erinevatesse karantiinidesse vastavalt nende tervislikule seisundile. Veterinaaril on oma ruumideplokki, kus ta saab kohapeal protseduure ja lihtsamaid operatsioone teha. Samuti parandatakse töötajate olmetingimusi. Kõik ei ole veel ideaalne, aga see oli suur samm nor-



maalse elu poole.

Tegime seda kõike koos tublide abilistega. Koos suudame mägesid liigutada. Toimus suur Teeme ära talgupäev ja lisaks läbi aasta veel mitmeid väikemaid talgupäevi. Kohalikud firmad panid öla alla vajalike materjalide saamisel. Suur tänu kõigile!

Lemmikute maailmast meenub tore kojupäevide lugu. Nimelt sai vanasse kodusse tagasi üle kahe aasta tagasi Viljandis kadunuks jäänud kass Kaktus. Var-

jupaik sai teate kassist vana aasta lõpu eelõhtul. Viljandist 15 km eemal asuvas talus oli memmekese juures hakanud käima ilus, koheva sabaga kass. Ta tuli, sõi kõhu täis ning lahkus ja nii juba mitu aastat järjest. Et memm viidi haiglasse ja maja jäi tühjaks, oli memmel ja naabritel kassi pärast mure. Ta toimetati varjupaika, kus hoolitsus oli garanteeritud. Esimese asjana kontrolliti, ega kassil kiipi ole. Ja oh seda üllatust - oligi ning ka andmed korralikult registrisse

kantud. Helistati vanale omanikule ja tuldigi rändurile järele. Taaskohtumisel löi reisisel Kaktus valjult nurru ja keerles omaniku jalge ümber, justkui oleks ära olnud vaid mõne tunni. Lemmikloomade kiipimine on õnneks järjest levinum ning nagu näha, võib see väike vidin korda saata suuri imesid. Kui leiate looma, teatage esimesena varjupaika - meie saame kontrollida, kas loomal on kiip või mitte. Palun kiibistage oma lemmikud!

### Virumaa loomade varjupaiga juhataja Anneli Sokolov

Eelmine aasta oli rahulik ja tööine. Meil on hea meel, kui varjupaigaelu kulgeb stabiilselt. Kui suudame lahendada juhtumid tasakaalukalt ja ilma paanikata, et ei teki lisapingeid inimestes ega loomades. Nii on loomadel vähem stressi ja nende elu varjupaigas on parem.

Novembris toimus 5+ koerte kampaania, mis tõmbas tähelepanu vanemaalistele varjupaigakoertele. Siis juhtuski

üks imelugu, mis liigutas südamepõhjani. Varjupaigast sättis sammud uude kodusse oma ea kohta kepsakas Jass. Eritiseks teeb loo asjaolu, et pere otsus oli koju viia koer, kes on varjupaigas kõige kauem olnud. Selleks hetkeks oli Jass varjupaigas elanud pea kolm aastat.

Sellega imed veel ei lõppenud. Kui detsembri alguses otsis kodu 13 kassi, siis jõuludeks said tühjaks meie kasside vabapidamistoad. Veel jõululaupäeval läks täiskasvanud kasside toast oma

päris koju Missi. Kõikidele kassidele olime otsinud uued kodud.

Kassituba sai tühi olla nädalajagu ja nüüdseks elavad uued asukad juba sees. Suur aitäh kõigile, kes on avanud oma südame kodu kaotanud loomadele!



### Võru loomade varjupaiga juhataja Relika Rehemets

See on paratamatus, et me ei saa ainult loomadega tegeleda, vaid igal aastal peame varjupaigas midagi remontima või ehitama. See on nagu Tallinn, mis iial valmis ei saa. Et parandada loomade olukorda, võtsime esiteks kätte ja läksime Vastseliina maarahvalaadale. Ei, mitte ostma, vaid ikka heategevusmüüki tegema. Selle raha eest saime ehitada koertele siseboksi välisaedikuga. Sellist meil enne ei olnudki, olid ainult kuutidega välisaedikud. Võru

valla abiga saime välisaedikutele peale osalised katused, mis veidigi koeri kuivas hoiavad ning Võru linn pani öla alla pinnase täitmisele ja kassiaediku renoveerimisele.

Superuudis on, et eelmisel aastal suutsime lõpuks uutesse kodusse saata meie püriasukad Paula ja Karri. Mõlemad kassid olid varjupaiga hiirekuningad lausa 9 aastat.



Ja muidugi tuleb meelde Tommi - meie pesamuna. Vanust oli tal 10 aastat ja seniorkoerte kuus, novembris, leidsime ka talle kodu. Tommil vedas, et meie vabatahtlik Jane võttis ta varjupaigas oma tiiva alla - hoolitses koera terve eest, otsis selleks vahendeid ja abistas ka toiduga. Tema eesmärgiks sai Tommile kodu leida ja nii läkski. Suur aitäh abikäppadele!

**TOTAL BITE®**

**Kvaliteettoit Sinu Koerale**

**Kuivtoit.ee**

Telli e-poest **www.kuivtoit.ee** tervislikud lemmikloomatoidud otse koju



## HOOLITSE OMA KOERA HAMMASTE EEST NING HOIA TA RÕÕMSA JA TERVENA.

### HAMMASTE TERVIS MÕJUTAB KOERA ÜLDIST HEAOLU

Terve koer on õnnelik koer ja koera üldise heaolu eest hoolitsemisel on hammaste tervena hoidmine väga tähtis. Erinevalt inimestest ei pese koerad ise oma hambaid ja seepärast on neil rohkem hambakattu. Katt on aja jooksul bakteritest, toidust, süljest ja muudest osakekest moodustuv kleepuv kiht. Kui seda regulaarselt ei eemaldata, võib see kõveneda hambakiviks, mille kare pind suurendab katu kogunemist veelgi. Igemehaigused algavad tavaliselt just hambakatu kogunemisest.

**Hea uudis on aga see, et õige suuhooldusega saab hambaprobleeme suuresti ennetada!**



### MÄRKA SÜMPTOMEID

Koerad ei saa meile ise öelda, kui neil on hammastega probleeme, ja sellepärast on neid raske märgata. Siiski saame hambaprobleeme kontrolli all hoida, kui õpime tähele panema olulisi sümptomeid. Nii saame ennetada ka koera teisi terviseprobleeme.

#### NÕUANDED

Koera hambaprobleeme on lihtne ennetada, kui paned tähele **nende 3 sümptomi tekkimist:**

- 1 Halb hingeõhk**  
See on suuprobleemide esimene tunnus.
- 2 Põletikulised ja turses igemed**  
Igemed võivad ka veritseda, kui koer kõvemaid mänguasju närib.
- 3 Hammaste värvuse muutus**  
See võib tuleneda hambakivi kogunemisest.

Kui märkad oma koeral neid sümptomeid või kui tekib muid küsimusi, pöördu oma koeraga loomaarsti poole.

## MIDAGI NÄRIMISEKS ... UUS PURINA® DENTALIFE®

- ✓ Vähendab teaduslikult tõestatud hambakivi kogunemist.
- ✓ On 100% mehaanilise toimega.
- ✓ Ei ole lisatud kunstlikke maitse- ega värvaineid.

- ✓ Sisaldab vähe rasva, ei ole lisatud suhkrut.
- ✓ Puhastab ka kõige raskemini ligipääsetavad hambad.



Kui lisad need lihtsad sammud oma koera igasse päeva, saad parandada tema hammaste tervist ja üldist heaolu.

### HOOLITSE OMA KOERA HAMMASTE EEST IGA PÄEV

Suuhooldusrutiini aitab hoida hambaid tervena, et sinu koer võiks elada pika ja täisväärtusliku elu. Ideaalis peaks sellesse rutiini kuuluma koera hammaste harjamine iga päev või vähemalt 3–4 korda nädalas. Hambaid harjates on väga oluline pöörata tähelepanu tagumistele hammastele, mis on hambakatu ja -kivi kogunemisele eriti vastuvõtlikud.

Peale harjamise on hambaid võimalik puhastada ka teistel viisidel. Me kõik teame, et koerad armastavad närida, nii et miks mitte lasta oma neljajalgasel sõbral närida maitavat maiust, mis aitab tal tervena püsida?

Uus **Purina Dentalife** on just selline maius. Tänu oma kuju ja tekstuuri kombinatsioonile suunab uus **Purina Dentalife** maius koeri närima just tagumiste hammastega ning võimaldab puhastada ka raskesti ligipääsetavaid piirkondi. On teaduslikult tõestatud, et uus närimismaius **Purina Dentalife** vähendab hambakivi kogunemist.

Ennetamine on alati parem kui ravi. Seega haara ohjad ja lisa need lihtsad sammud oma koera igasse päeva, sest koera suutervis mõjutab kogu tema tervist.

UUS

**PURINA®**  
**Dentalife™**  
DAILY ORAL CARE

**ALUSTA OMA KOERA IGAPÄEVAST  
SUUHOOLDUST JUBA TÄNA.**



VETERINARY  
ORAL HEALTH COUNCIL  
**VOHC**  
*Accepted®*

AITAB VÄLTIDA  
HAMBAKIVI

[www.VOHC.org](http://www.VOHC.org)

**PURINA®** Your Pet, Our Passion.®

## Koerte toetusprojekt

Varjupaikade MTÜ igas varjupaigas on koerad, kes viibivad varjupaigas seni, kuni me neile uued kodud otsime. Aastas hoolitsemise keskmiselt iga päev 80 koera eest, kes ainuüksi ühes päevas söövad 40 kg koeratoitu, mis teeb aastas kokku 1,5 tonni.

Varjupaigakoerad soovivad, et neil oleks alati köht täis, ase soe ja meel rõõmus. Koerte hulk, kes toetust vajavad, on varjupaigati erinev, sest varjupaigad ja piirkonnad on erineva suurusega.

**Koerte toetusprojekti eesmärk on:**

- tagada koertele kvaliteetne toit (kindel toode) ja stabiilne toitumisrežiim. See parandab koerte heaolu, toetab immuunsüsteemi ja tänu sellele on koerad tervemad ning rõõmsamad.
- rikastada koerte varjupaigaelu närimismaiuste, KONG- ja nuputamismänguasjadega. Keskkonna rikastamine on koerte heaolu väga oluline osa ja aitab maandada stressi. Koerad on rahulikumad, käituvad paremini ja saavad kiiremini uude koju.



Fotod: Momenti Pildis, erafoto

## Kasside toetusprojekt



Varjupaikade MTÜ igas varjupaigas on kasside vabapidamistoad, kus kassid viibivad seni kuni neile uued kodud otsime. Aastas hoolitsemise keskmiselt iga päev 500 kassi eest, kes ainuüksi ühes päevas söövad 50 kg kassitoitu, mis teeb aastas kokku 1,8 tonni.

Kasside pidamisel on vaja ka kassiliiva ja seda kulub 500 kassile 105 liitrit päevas ja aastas kokku 3,8 tonni. Varjupaigakassid peavad lugu heast toidust, puhtast liivakastist ja soojast pesast.

Kassitoad on varjupaikades erineva suurusega.

**Kasside toetusprojekti eesmärk on:**

- tagada ühe vabapidamistoa piires kassidele kvaliteetne toit (kindel toode) ja stabiilne toitumisrežiim. See parandab kasside heaolu, toetab immuunsüsteemi ja tänu sellele on kassid tervemad ning leiavad kiiremini uued kodud.
- tagada kvaliteetne kassiliiv ühe vabapidamistoa piires, mis on aluseks paremale puhtusele ja hügieenile. Tänu heale õhustikule on olukord stressivabam, kassid on tervemad ning leiavad kiiremini uued kodud.
- tagada varjupaiga vabapidamistoa küllastajatele meeldiv kogemus.

## Ajakiri Käpa All

Varjupaikade MTÜ täitsa oma ajakiri Käpa All alustas ilmumist 2011. aastal elektrooniliselt. 2017. aastast alates on numbrid ilmunud ka trükituna ja on tasuta kaasa haaramiseks saadaval meie varjupaikades ning loomakliinikutel. Ajakiri ilmub kolm korda aastas: märtsis, juunis ja novembris.

**Käpa All sisust** leiab huvitavat lugemist nii loomaomanik kui ka inimene, kes ehk alles mõtleb lemmiku võtmise peale. Lugeda saab sellest, mis varjupaikades toimub, mis projektid on käsil ja mis ees, kirjutatakse loomakaitsest,

lemmikloomade käitumisest, vajadustest ja heaolust, tervisemuredest ning paljust muust huvitavast. Samuti esitleme varjupaigaloomade erilisi lugusid.

**Käpa All eesmärk** on tõmmata tähelepanu koduta lemmikloomade ja lemmikute probleemidele, aidata kaasa lemmikloomapidamise kultuuri paranemisele Eestis, tutvustada varjupaikades toimuvat, olla avatud, olla loomade poolt, aga näoga inimese poole.

**2020. aastal toetab** ajakirja Käpa All väljaandmist Purina.





## Sõpra tunned sabast!

Varjupaikade MTÜ loomade varjupaigad üle Eesti tähistavad sõbrakuud kampaaniaga "Sõpra tunned sabast!", et väärtustada inimsuhete kõrval ka suhteid loomadega. Veebruaris kutsume juba traditsioonilise kampaaniaga inimesi üles leidma endale varjupaigast kass-sõpru. Iga kassiga, kes leiab veebruaris uue kodu, anname kingitusena kaasa transpordiboksi, millega loom varjupaigast turvaliselt koju toimetada.

**Kampaania eesmärk** on tõmmata tähelepanu varjupaigas uut kodu ootavatele kassidele ja teadvustada ohutut

kassi transportimise viisi. Nii kassile kui ka tema uuele perele on ohutum, kui kass on sõidu ajal selleks ette nähtud boksis, mitte süles või lahtiselt autos. Ka hiljem on transpordiboks vajalik, näiteks selleks, et viia kass vähemalt üks kord aastas loomaarsti juurde.

**Kõik varjupaigast uude koju saadetavad kassid** on vaktsineeritud, kiibistatud, tehtud on parasiititõrje ning täiskasvanud on steriliseeritud või kastreeritud. Alati enne loovutamist veendume, et lemmiklooma võtmine on läbimõeldud otsus ja ta saab endale hooliva kodu kogu eluks.



## Musta kassi kuu

Varjupaikade MTÜ tähistab iga aasta oktoobris musta kassi kuud. Nii on see olnud juba kuus aastat. Musta kassi kuu vältel saab meie seitsmest varjupaigast musta kassi koju viia tavapärase loovutustasu asemel vaid 1 euroga.

**Kampaania eesmärk** on tõmmata tähelepanu varjupaigas elavatele mustadele ja must-valgetele kassidele, kes kipuvad teistest kauem uut kodu ootama.

Miks siis mustad kassid varjupaikadesse teistest kauemaks kipuvad jääma? Kas tegu on ikka nõiakassiga? Vaa-

dates nõiasaadete populaarsust meie teelekraanidel, siis oleme lootusrikkad, et paljud kassitahtjad soovivad enda kõrvale just veidike salapära ja maagiati.

**Kõik varjupaigast uude koju saadetavad kassid** on vaktsineeritud, kiibistatud, tehtud on parasiititõrje ning täiskasvanud on steriliseeritud või kastreeritud. Alati enne loovutamist veendume, et lemmiklooma võtmine on läbimõeldud otsus ja ta saab endale hooliva kodu kogu eluks.



## 5+ koerad

Varjupaikade MTÜ on kuulutanud novembri 5+ koerte kuuks, mil julgustame inimesi andma uut kodu eakamatele koertele. Üle viieaastaseid koeri peetakse sageli liiga vanaks, samas ei tee elukogenud koerad kutsikaea rumalusi, tunnevad inimeste maailma ja on endiselt õppimisvõimelised. Lisaks on nad uue kodu eest siiralt tänulikud.

**Kampaania eesmärk** on tutvustada vanemate koerte plusse ja kummutada inimeste hirme nende tervisehädade ees. Jagame uue omanikuga vastutust, kui tema võetaval koeral on krooniline haigus ja lubame, et kui koera võtjal

pole võimalik enam teda pidada, siis võtame ta uuesti oma hoole alla. Varjupaigast võetud loomadele on abiks Rexi fond, mis toetab lemmiku kriitilist veterinaarabi, kui omaniku majanduslik olukord seda ei võimalda.

**Kõik varjupaigast uude koju saadetavad koerad** on kiibistatud, vaktsineeritud, tehtud on parasiititõrje ja vastavalt soole steriliseeritud või kastreeritud. Alati enne loovutamist veendume, et lemmiklooma võtmine on läbimõeldud otsus ja ta saab endale hooliva kodu kogu eluks.



# Kes on suurem aitaja?

**Ütlen kohe – ma ei ole psühholoog, ma lähtun enda kogemustest, isiklikest hinnangutest ja vaatlustest. Minu eesmärk ei ole kindlasti kedagi solvata, aga soovin pigem silmas pidada looma heaolu ka siis, kui enda mugavus on vahel veidi tagaplaanil, kirjutab Hellika Landsmann mõeldes Eesti loomakaitse valdkonna olukorrale.**

Inimestel on empaatiavõime, mis suunab meid teisi abistama või head tegema. Samas on abistamisega seotud



ka veidike isekust, kuna see tekitab heaolutunde. Vahel võime suures aitamise tuhinas kellelegi hoopis liiga teha või ülekohtuselt käituda. Loomakaitse valdkonnas on minu meelest oluline esmalt mõelda, ega tegevus või käitumine rohkem halba kui head ei tee ja tuleb silmas pida, milline on abistatava looma loomumane käitumine ning vajadused.

Meist igaüks tegeleb rohkemal või vähemal määral aitamise. Aidates lähedasi tavatoimingutega, ei pruugi me seda endale teadvustadagi, et ka see on aitamine. Kui lugeda sotsiaalmeediat või ka kuulsamate päevalehtede veebiver-

sioone, näeb üsna tihti postitusi, kuidas keegi kellelegi head tegi. Kas tänapäeval käivad aitamine ja selle kuulutamine käsikäes või ehk aidatakse teisi ka lihtsalt heast südamest, on ilmselt iga inimese enda hinnata. On neid, kes eelistavad üksi oma asja ajada ja neid, kes on sarnase mõttemaailmaga tuttavad kokku kogunud ja organisatsiooni asutanud.

Eestis on enamik sama valdkonna inimesi vähemalt üksteisest kuulnud. Loomakaitse valdkond ei ole selles osas erinev. Loodud on mitmeid ühinguid ja seltse, mille vahel on kohati keeruline laveerida. Kindlasti pole puudust abivajavatest loomadest ja on tore, kui hea südamega inimesed sihikindlalt nõrgematele toeks püüavad olla. Meie väikeses riigis on näha, et on mitmeid organisat-



sioone, kes tegelevad sama temaatikaga, kuid tihtipeale ei tehta omavahel koostööd, vaid peetakse teineteist konkurentideks. Annetuste abil on võimalik head teha, kuid kõrvalt vaadates tundub vahel, et suures konkureerimise tuhinas unustatakse ära põhiväärtused. Arvestades, et üldjuhul on (vähemalt teoorias) organisatsioonide eesmärk loomi aidata, on kurb näha raskusi koostöö osas. Paljud organisatsioonid on kasvanud välja teistest. Ühelt poolt on mindud lahku sõbralikena - uus organisatsioon keskendub mingile kindlale osale valdkonnas, aga on ka neid, kes eelistavad teineteist mustates leida vastust küsimusele „kes on parem?!“. Vastastikune solvumine ja teineteise süüdistamine tekitab aga uusi probleeme ja kehtib ütlus, et eestlase

lemmiktoiduks on teine eestlane.

Hulkuvate loomadega seonduvalt on alati tekkinud küsimus, et kes on tegelikult aitaja. Kas looma päästab inimene, kes võtab ta varjupaigast või on varjupaik see, kes looma reaalselt päästab? Varjupaika jõuavad loomad kas tänavalt või kehvadest elutingimustest, organisatsioon kulutab nende ravimisele, sotsialiseerimisele ja toitmisele ressurse. Varjupaik ei saa valida, keda ta vastu võtab, tema ülesanne on vastavalt seadusele korjata tänavalt üles ka need loomad, kes pole kohe valmis uude koju minema. Kuid ometi kuulen ikka ja jälle, kuidas inimene päästis looma varjupaiga kohutavast elust. Olen nõus - varjupaik ei asenda kunagi head kodu, varjupaigas on stressi, vähem tähelepanu ja tihti pole ka diivanit, kus rahun lõunaund nautida. Kuid varjupaigas töötavad enamasti inimesed, kes tahavad midagi rohkemat teha, kui lihtsalt sotsiaalmeedias piltidele südameid lisada. Need inimesed on valmis väiksema palga eest tegema topelt rohkem. Need on inimesed, kes seisavad silmitsi kaotustega, kuna iga võitlust haigusega ei ole võimalik võita ja samas rõõmustavad topelt, kui endise hoolealuse kohta tuleb uuest kodust rõõmustav tagasiside. Usun, et looma aitamiseks on vaja mõlemat poolt. Loomade aitamiseks on varjupaigal vaja ruumi, mida aitavad tagada varjupaigast looma võtnud inimesed.

On abistajaid, kes koguvad endale loomi kokku, lootuses nad tänavalt päästa, kuid rahalised võimalused või isiklikud uskumused ei luba loomi vaksineerida, korralikult toita või neid steriliseerida/kastreerida. Mõni aeg tagasi käisin külas inimesel, kelle kodus oli peavarju rohkem kui kümnele kassile. Iseenesest ei ole kümme kassi hirmutav, aga kodusse sisse astudes tõusis klomp kurku küll. Kui inimesel puudub oskus ja võimalus iseendaga toime tulla, ei ole loomade kogumine abiks. Mulle vaatasid vastu haiged, steriliseerimata, kõhnad ja inimpelglikud kassid, kes olid harjunud väljaheiteid tuppa tegema - liivakasti neil lihtsalt polnud. Kuigi loomad

sai sealt ära aidatud ja tänaseks on enamik ka uutes kodudes, siis inimesest oli mul kahju. Ta tõesti ei tahtnud neile loomadele halba, ta ei olnud kuri inimene. Ta oli jäänud elu hammasrataste vahele ja koos temaga ka loomad. Me kipume inimestele liiga tihti külge kleepima silte ja arvustama: „Miks ta siis võtab looma, kui ta ei saa temaga hakkama?“. Muidugi, lihtne on süüdistada, aga antud hetkel oli loomade äravõtmine tragöödia - need olid selle inimese sõbrad, kellest ta oli nõus loobuma tingimusel, et neile tagatakse parem elu, kui tema seda võimaldada sai. Sellised lood tõmbavad meedias tähelepanu ja võimaldavad annetusi koguda. Usun aga, et näidispuumine siinkohal aus ei ole - kas me aitame neid loomi sellega, kui kellegi mutta taome?

Väga palju on kuulutusi teemal, et aidatakse naabrinaise kassi- või koera-  
rapoegadele uued kodud leida. Ja nii  
iga poole aasta tagant. Kas ei oleks siinkohal aga hoopis suuremaks abiks, kui see ühekordne summa kokku koguda ja loom ära lõigata? Nii ei oleks ei soovimatuid loomalapsi ja emasloomal oleks elu parem. On

*Inimestel on empaatiavõime, mis suunab meid teisi abistama või head tegema. Samas on abistamisega seotud ka veidike isekust, kuna see tekitab heaolutunde.*

ka organisatsioon, kes aitavad loomad tänavalt ära, andes nad uude kodusse protseduure tegemata, jättes selle mure uuele omanikule. Kui aga kõik omanikud oleksid vastutustundlikud, siis poleks meil ka koduta loomi. Selline tegevus võib aidata kaasa pigem probleemide suurenemisele ja ei pruugi kokkuvõttes kellelegi abiks olla.

Loomakaitseseadus ütleb, et me ei tohi loomale välditavaid kannatusi põhjustada. Loomale peab olema tagatud tema viis vabadust. Erandina on siinkohal vajalikud ravi- ja protseduurid ja kuigi ravi võib olla ebamugav, on see lühiajaline komplikatsioon. Kuski on piir ja arvestama peab, kas need protseduurid tõstavad looma elukvaliteeti, lastes nautida ülejäänud päevi, või suurendame nendega ta kannatusi. Olen veendunud, et vaimne tervis on oluline nii inimestel

kui loomadel. Loomapsühholoogid väidavad, et täiskasvanud loom, kes ei ole kunagi inimest tundnud ja on elanud ainult tänaval, tunneb inimesega koos olles stressi ja see põhjustab talle kannatusi. Me ei tohiks sellistele loomadele oma seltskonda peale suruda.

Kui nüüd sellist looma aastaid puuris pidada, lihtsalt elamise eesmärgil, siis ma pole veendunud, et see teda aitab. Me oleme Eestis praegu sulgemas karusloomafarme, kuna loomi peetakse kohutavates tingimustes. Kas pole silmakirjalik samal ajal kassi või koera puuris pidamist toetada põhjendusega, et loom vähemalt elab? Tavapraktika näitab, et tänu igapäevasele stressile võtab loom kergemini haigusi vastu ja mingil hetkel loobub organism võitlemisest. Kui vaadata asja looma vaatenurgast, siis kas teda teeb õnnelikuks elamine pikaajaliselt loomuvastases stressirikas tingimuses?

On inimesi, kellel on võimalused ja kes eelistavad pakkuda kodu metsikumale loomale. Näiteks talliomani, kes soovib endale maale hiirepüüdjat, mis on sellisele loomale ideaalne lahendus, kuid kahjuks on meil kasse oluliselt rohkem kui talliomani, kes endale veel üht kassi vajaks. Kas me oleme piisavalt empaatiavõimelised ja isetud, et panna looma heaolu enda vajadusest ettepoole ja lõpetada piinamine?

Antud teemal on mitmeid külg, kuid ühte ja head lahendust kindlasti mitte. Kui me suudaksime loobuda solvumisest ja teineteise süüdistamisest ning endi upitamisest, saaksime ehk koostöös loomi paremini aidata. Ja mine tea, ehk jõuame ka meie ükskord aega, kus Eestis on iga loomaomanik vastutustundlik ja loomade abistamist sellises mastaabis enam vaja ei ole - sest just selle nimel me töötama peaks!

**Tallinn** 

24. aprill 2020 Tallinnas April 24 2020 in Tallinn

## RAHVUSVAHELINE LOOMAKAITSE KONVERENTS

Seekordsel konverentsil räägime loomade pidamisest ja nende tervisest, lemmikloomade kaubandusest ja jagame loomakaitsete kogemusi. Päeva esimese poole puhendame lemmikloomadele nende terviseprobleemidele ja pidamistingimustele.

Konverentsi keskel arutleme koos esinejatega erinevate loomi puudutavate probleemide üle ja ehk õnnestub meil üheskoos leida ka mõni lahendus. Päeva lõpetame koos loomakaitsetega, kes jagavad meiega oma kogemusi.

[loomakaitse.ee/konverents](http://loomakaitse.ee/konverents)

Kehtib kuni 31.06.2020

Sooduskupongiga kogu kaup -20%

# KOGU KAUP



# -20%

Kasuta e-poes sooduskoodi "käpaall" või löika välja **sooduskupong** ja esita see PetMarketi kauplustes. Pakkumine kehtib kuni 31.06.2020



[www.petmarket.ee](http://www.petmarket.ee)

**Josera**  
petfood with passion

**SÕPRUSE  
MAITSE!**



**AINULT PARIMAT MEIE  
VÄGA ARMASTATUD  
LEMMIKUTELE!**



### **Meie retseptid:**

- ilma soja ja nisuta
- gluteenivabad
- ilma kunstlike värvja säilitusaineteta
- ilma GMO aineteta
- ilma suhkruga ja piimatoodeteta

**Me ei tee kunagi loomkatseid oma lemmikloomatoitude  
valmistamisel.**



# Tere, maailm!

**Maailm, kuhu kassipoeg sünnib on pehme, soe ja karvane ning lõhnab emapiima järele. Ema on siin, toidulaud on kaetud ning maailm on turvaline. Väike hing ei tea veel, et maailm on julm ja ta pole siia oodatud. Ta ei tea veel, mis katsumused ees ootavad. Kassidest mõtiskleb Varjupaikade MTÜ projektijuht Anneli Matsi.**

Eestis on liiga palju kasse. Miks ma nii julgen väita? Karmid arvud näitavad reaalsust - igapäevaselt ootavad erinevates loomade abiorganisatsioonides uut kodu üle tuhande kassi ja kassipoja. Need on kassid, kes on sattunud tänavale ja keda keegi ei otsi; kassid ja kassipojad, kes elavad juba mitmendat põlve tänavatel; kassipesakonnad, keda on hüljatud jne. Nendel kassidel on vedanud, sest varjupaik pakub ulalust ja hoolt ning otsib uusi kodusid. Samas ei tea keegi, kui palju kasse veel hulkurielu elab. Ka neid on tuhandeid üle Eesti ning lisaks iseloomustab neid loomade ürgne instinkt paljuneda liigi säilimise nimel.

Olete ilmselt kuulnud väljendit „märtssikassid”. Kasside häälitsused, mis kaasnevad nn kassipulmadega ja mis öösiti majaakendest sisse kostuvad, annavad märku, et varsti algab varjupaikades kassipoegade hooaeg, nagu me ise seda nimetame. See hooaeg algab kevadel, jätkub suvel ja vaibub alles talvekuilmade saabudes.

Ükskõik, kuidas arvutada, on ikkagi liiga palju kasse ja kassipoegi ning liiga vähe kodusid.

Toetudes uuringutele kasside paljunemisest, saab arvutada umbkaudse kasside arvukuse. Arvestatud on sellega, et osa kasse steriliseeritakse või

kastreeritakse, samuti on arvesse võetud kasside ja kassipoegade iga-aastast suremust. Üks emane kass ja tema järglased võivad nelja aastaga anda elu 172 kassipojale, seitsme aasta kokkuvõttes on see number 2905 ja kümne aastaga on kasside hulk kasvanud 49 tuhandeni.\*

Kas see on normaalne või aktsepteeritav, et ühe kassi ja tema järglaste poolt näeb 7 aasta jooksul ilmavalgust ligi 3000 kassipoega? Need numbrid on nii hoomamatud, et ei pane inimesi eriti kaasa mõtlema, sest ei saada aru. Olgu suurte arvude seadusega, kuidas on, kuid ehk kõnetab siis kassipoja lugu, kes ilma emata ja haigustest puretuna varjupaika jõuab. Veterinaaria ei ole imerohi ja kui immuunsüsteem on juba kokku kukkunud, siis kahjuks lõpeb selle väikese elu kurvalt.

Lemmikloomapidamise kultuur Eestis peab paranema ja inimesel on kohustus hoolitseda oma lemmiklooma ning tema järglaste eest. Ikka veel juhtub, et võetakse nunnu kassipoeg ja siis jäetakse. Ikka veel sünnivad kassipesakonnad, keda keegi ei taha.

Vastutustundlik loomaomanik laseb oma lemmiku vastavalt soole kastreerida või steriliseerida. Olen kuulnud inimesi ütlevat, et miks ma pean oma isase kassi laskma kastreerida, tema ju pesakonda ei saa. See on väga küüniline ja teiste suhtes ebaaus seisukoht. Seesama isane läheb kihust aetuna hul-

kuma ja võib kellelegi ebameeldiva üllatuse valmistada. Jah, seda ei juhtuks, kui emased kassid oleksid steriliseeritud. Siinkohal kuulen jälle väidetavat, et miks ma pean seda tegema, minu kass elab ju ainult toas. Samas käib seesama armas emane kassike kaks korda aastas nn hüppes - avatud aken annab selleks võimaluse. Kaks korda aastas on selles peres kassipesakond ja otsitakse kassipoegadele uusi kodusid. Müüt, et emasel loomal peab kindlasti olema üks pesakond, on ammu ümber lükatud. Pigem aitab emase kassi steriliseerimine vähendada mädaemaka ja rinnanäärmete kasvajate riski. Kastreeritud isane kass lõpetab oma territooriumi märke-

gistamise, ei kipu hulkuma ega kakle teiste kassidega.

Tänapäevases inimühiskonnas ei ole lemmikloomade sündivuse kontrollimises midagi imeplikku ega loomuvastast. Loomuvastane on pigem see, kui tagajärgede eest ei vastutata.

Varjupaigad tegelevad kontrollimatu paljunemise tagajärgedega ja uute kodude otsimine muutub järjest raskemaks. Iga kodu sündinud kassipoeg, keda üritatakse sookutuda tuttavatele või müüakse veebis või turuvärvavas, võtab ära kodu võimaluse ühelt varjupaigast elavalt kassipojalt.

ne muutub järjest raskemaks. Iga kodu sündinud kassipoeg, keda üritatakse sookutuda tuttavatele või müüakse veebis või turuvärvavas, võtab ära kodu võimaluse ühelt varjupaigast elavalt kassipojalt.

\*Allikas: <https://calculate-this.com/420000-kittens-unspayed-cat-kitten-calculator>

# SÄÄSTA OMA LEMMIKLOOMA SOOVIMATUTEST JÄRGLASTEST

*Loomad ei saa planeerida ega kontrollida järglaste saamist.  
Aitame neil vältida soovimatute järglaste sündi!*



24.02 - 31.03.20 toimub üleriiklik  
lemmikloomade steriliseerimise  
ja kastreerimise kampaania.  
Soodushinda pakuvad:



Laszlo Vetravi OÜ  
Loomaarst M. Vikerpuur FIE



Pane aeg loomaarsti juurde juba täna!  
Tutvu hindade ja kliinikutega: [loomakaitse.ee](http://loomakaitse.ee)





# Säästa lemmiklooma soovimatutest järglastest

## ehk miks lemmiku steriliseerimine või kastreerimine on oluline

**Kassidel ja koertel on 1–4 pesakonda aastas ja ühes pesakonnas on keskmiselt 5 poega. Loomaomanikul on kohustus leida kõigile poegadele sobiv kodu. Looma hülgamine ja abitusse seisundisse jätmine on keelatud loomakaitse seadusega ning karistatav kas rahatrahvi või vanqlakaristusega, kirjutab Eesti Loomakaitse Seltsi kommunikatsiooni- ja turundusjuht Geit Karurahu.**

Kui Sinu lemmikloom saab järglasi, ei saa kunagi olla täielikult kindel, et nad satuvad hoolitsevasse ja vastutustundlikku perre. Võib-olla saab Sinu lemmiku järglasest hulkuv loom? Hukuvatel loomadel on keskmine eluiga koduloomadest palju lühem ning neid ähvardab tänavatel oht auto alla jääda, haigestuda ning inimeste vägivaltsamise ohvriks saada.

Loomadel ei ole järglaste saamine emotsionaalne ning läbimõeldud otsus, nad tegutsevad instinktide ajal. Emased loomad toidavad ning hooldavad poegi, kuni nad on võimelised ise hakkama saama, hiljem ei pruugi loomad oma järglasi isegi ära tunda. Selleks,

et kassid ja koerad ei paljuneks, soovime nad kastreerida/steriliseerida. Lemmiku steriliseerimine/kastreerimine on ühekordne kulutus ning omaniku ja looma jaoks kõige lihtsam.

### Ringlevad müüdid

Põhjendused ning kahtlused, miks omanikud ei taha oma loomi kastreerida/steriliseerida on järgmised:

- loom peab saama vähemalt ühe pesakonna;
- looma kastreerimine muudab ta vähem “meheks”;
- lemmik läheb paksuks;
- kass ei püüa enam hiiri;
- operatsioon on ohtlik;
- löikis on looma sandistamine;
- looma elukvaliteet langeb;
- isased väljas liikuvad kassid saavad teiste käest peksa;
- loomad muutuvad laisaks jne.

Need väited ei vasta tõele, kuid kahjuks leidub endiselt väga palju inimesi, kes just nendele põhjendustele toetudes oma lemmiklooma ei steriliseeri ega kastreeri. See toob kahjuks igal kevadel ja suvel kaasa palju soovimatuid loomalapsi, keda mitte keegi ei taha ja kes vaid suurendavad kodutute

loomade probleemi. Paljud soovimatud järglased jõuavad varjupaika või leiavad hoopis oma lõpu nn “loodusliku valiku” tagajärjel või omaniku käe läbi.

### Positiivne mõju tervisele ja käitumisele

Lisaks sellele, et steriliseerimine ja kastreerimine aitab ära hoida soovimatuid pesakondi, võib see mõjuda positiivselt ka looma vaimsele ja füüsilisele tervisele. Steriliseerimine aitab vähendada emakapõletiku, piimanäärme-, emaka- ja munasarjavähi riski, muutes looma rahulikumaks ja sõbralikumaks ning hoides eemale võõraid ja haigusi edasi kandvaid kastreerimata isasloomi.

Emasloomaa jooksuaeg, tiinus ja imetamine on loomale kurnav ja stressirohke. Kastreeritud isased on aga tervemad ja rahulikumad, muutudes tavaliselt kodusemaks, sest ümbruskonnas indlevad emased ei ahvatle neid enam kodust ära jooksmas ja teiste isastega kaklema. Kastreerimine aitab ennetada munandivähi teket, eesnäärme probleeme, perianaalsete kasvajat ja songade kujunemist.

Kastreeritud/steriliseeritud loomadel pole jooksuaega, nad ei erita lõhnu

ega häälitse jooksuajale omaselt, ei meelita ligi võraid loomi, reeglina ei märgista, hoiavad kodu ning püsivad oma territooriumil.

Üldjuhul saavad kastreeritud/steriliseeritud loomad omavahel paremini läbi ja nende agressiivsus väheneb.

Kastreeritud/steriliseeritud loomad võivad kaalus juurde võtta, kuid kaal on kontrollitav kindlate söögikordade kehtestamise ning loomaga aktiivselt aja veetmisega.

### **Kas teadsid, et steriliseerimine ja kastreerimine:**

- vähendab mitmete kasvajate riski;
- vähendab isastel loomadel soovi märgistada;
- vähendab soovi kodust ära joosta;
- on eetilise, kui järglased omavoliliselt hukata.

Märtsis saab oma lemmikloomaga steriliseerida või kastreerida tavapärasest soodsama hinnaga. Kampania kestab 24.02.2020-31.03.2020. Rohkem informatsiooni leiab Eesti Loomakaitse Seltsi kodulehelt: loomakaitse.ee.

## Müüdid vs faktid

### **Kommenteerib loomaarst Tiina Toomet.**

**Müüt: Loom peab saama vähemalt ühe pesakonna**

**Fakt: loom ei pea saama järglasi ja tema elukvaliteet selle all ei kannata.**

Loomaomanikud kipuvad arvama, et nende lemmikloom peab kindlasti saama vähemalt ühe pesakonna, et olla täisväärtuslik loom. Veel on visalt kadumas veendumus, et lemmikloom peab tingimata ühe korra sünnitama. Arvatakse, et steriliseerimise või kastreerimise operatsioon traumeerib tema psüühikat ning seetõttu on kirurgiline sekkumine inimese poolt ebahumaanne populatsiooni kontrolli meetod. Loomad ei oska tunda kurbust sündimata järglaste pärast. Seega pole lõikusega kaasnevatel väidetavatel psühholoogilistel mõjudel mingit tõepõhja all.

**Müüt: Lemmikloom läheb paksuks**

**Fakt: nii võib juhtuda, kuid seda saab vältida sobiva ja tervisliku toiduga, mida peaks loomale andma nagunii.**

Üheks oluliseks kõrvalmõjaks on tõesti ülekaalulisus, mis mõjutab nii isaseid kui emaseid koeri ja kasse. Ülekaal viib teiste terviseprobleemideni nagu näiteks diabeet. Lahendus on tegelikult lihtne - tuleb vahetada kõrge energiasaldusega toit lahjema vastu. Samas on uuringud tõestanud, et enne esimest eluaastat steriliseeritud ja kastreeritud loomad on edaspidises elus aktiivsemad ja heas mõttes lapsemeelsed.

**Müüt: Kass ei püüa enam hiiri**

**Fakt: steriliseerimine või kastreerimine ei muuda kassi jahinstinkti.**

Inimeste hulgas levib veidraid uskumusi, mis ei luba neil n.ö looduse seadustesse sekkuda. Näiteks arvatakse, et steriliseeritud/kastreeritud kass ei püüa enam hiiri. Tegelikult ei riku operatsioon hiirekütti. Hea hiirepüüdja on ta edasi. Operatsioon muudab kassi kodusemaks ja seeläbi meeldivamaks lemmikloomaks.

**Fakt: steriliseerimine aitab vähendada haigestumise riski.**

Pahaloomulisi piimanäärme kasvajaid esineb emastel koertel üsna sageli. Norras, kus steriliseerimine on lubatud ainult meditsiinilise põhjendusega, tehti uuringutega kindlaks, et kõigist kasvajatest, mis tabavad emaseid koeri, on 53% piimanäärmete omad ning neist 30% on halvaloomulised. Igal neljandal Norra

emasel koeral tekib mingi pahaloomuline kasvaja. Kui steriliseerimine teha enne kolmandat jooksuaega väheneb kasvaja-risk vähemalt veerandi võrra. Kassidel esinevatest piimanäärme kasvajatest suurem osa on halvaloomulised ja nagu koertelgi vähendab enne varajane steriliseerimine tunduvalt piimanäärme kasvajate ohtu. Püometra ehk emakapõletik on järgmine suurim risk emastel koertel. Rootsis tehtud uuringute põhjal tekib 23%-l emastest koertest enne kümnendat eluaastat püometra. See on küll kirurgiliselt ravitav ja ajutiselt ka ravimitega kontrolli all hoitav, kuid 4%-l juhtudest lõpeb see surmaga.



Ülejõe  
LOOMAKLIINIK

*Teie lemmiku  
terveise heaks!*

**Varjupaigast võetud loomale  
esimene visiit visiiditasuta!**



**Ülejõe Loomakliinik**  
J. V. Jannseni 33, Pärnu  
E-R 9-18 ja L 10-15  
[www.vanaloomakliinik.ee](http://www.vanaloomakliinik.ee)

# Emotsionaalsest liigutusest mõtestatud otsuseni

**Seekord kirjutab Kersti Ringmets annetamist mõjutavatest asjaoludest – tunnetest, usaldusest ja reaalsusest.**



Tavaliselt kipub olema nii, et annetatakse just jõuluajal, mis on andmise ja headuse aeg. Laste siiras rõõm jõuluvana, piparkookide ja saadud kingituste üle teeb hinge soojaks ja toob mõnel tundlikumal natuuril pisaragi silma. Andmise ja annetamisega seoses on tunded aga kirjumad. Kui viimaseid jõuluoste tehes kaubanduskeskuse ukse ees võõramaist päritolu naisterahvast põlvitades annetusi küsimas nägin, pani see mõtlema.

Tõenäoliselt lisas kogu pildile grotesksust ka see, et annetuste paluja tundus beebioteel olema. Kõik oleks ju "töötama" pidanud. Aeg - päev enne jõululaupäeva. Koht - kaubanduskeskus, kuhu ilma rahata pole niikuinii mõtet minna. Kaastunne - rase naine põlvitamas. Meeleolu - mõnusalt jõulune ja harras. Jackpot! Või siis mitte?

Mina, kes ma olen muidu keskmisest aktiivsem annetaja, oleksin ju pidanud kindlasti end kõnetatuna tundma. Aga ei tundnud. Seda kõike oli lihtsalt liiga palju ning kokku tundus see kõik sätitud ja võlts.

Statistika näitab, et eestlased on aasta-aastalt üha lahkemad annetajad. Kokku annetati 2018. aastal 40 miljonit eurot. 2017. aastal annetati umbes 35 miljonit eurot. Seega on võrreldes 2017. aastaga annetamine tublisti kasvanud, tervelt 5 miljoni euro võrra. Nende numbrite taga on aga veel üks

huvitav nüanss. Eestis on u 20 000 vabaihendust. Tõsi, annetuselt maksusoodustuse saamiseks on oluline, et ühing oleks soodustatud ühingute nimekirjas ja neid ühinguid on umbes 2 500. Üle poole miljoni euro suutis 2018. aastal koguda üheksa vabaihendust.

Tegemist on võimekate ja armastatud vabaihendustega, mis teevad tänuväärset tööd ja teevad seda hästi.

Nende eduka üheksa hulgast leia-me organisatsioonid nagu Vähiravifond „Kingitud Elu“, SOS Lasteküla, Tartu Kliinikumi Lastefond ja Tallinna Lastehaigla Toetusfond. Edukate järel on aga kahjuks tükk tühja maad enne kui väiksemad ja vähem võimekamad ühinged paistma hakkavad. Kokku deklareeris annetusi 2018. aastal 1366 vabaihendust. See on ainult 7% kõigist vabaihendustest. Alla 100 euro deklareeris 2018. aastal annetusi 58 organisatsiooni.

Seega on selge, et vaatamata pidevalt tõusvale annetuste kogumahule on keskmisel Eesti vabaihendusel veel pikk maa käia. Loodetavasti innustab ja hõlbustab annetamist 2020. aastast toimima hakkav uus süsteem, kus inimestel on võimalik tuludeklaratsiooni täites suunata enam-makstud tulumaks otse enda valitud vabaihendusele. Jällegi käib jutt ainult

soodustatud ühingute nimekirja kuuluvatest ühingutest. Tore, et nende seas on ka Varjupaikade MTÜ. Juba alates veebruari keskpaigast kuni aprilli lõpuni saab oma 2019. aasta kulusid-tulusid vastavas Maksu- ja Tolliameti süsteemis deklareerida ning enam-makstud tulumaksu suurust näha.

Oluline roll sellise võimaluse ära kasutamiseks on vabaihendustel endil. Aktiivne tegevus, et potentsiaalsed annetajad teaksid, et suurte ühingute kõrval saab ka väiksematele oma enam-makstud tulumaksu mugavalt suunata, on vaja teha ühingutel endil. Ei aita siin püssi- ega ussirohi.

Kui ise aktiivselt n-ö pildis ei ole ning oma sihtgruppi ei tea ning ei kõneta, siis annetusi ka ei tule. Olgu ükskõik kui mugavad lahendused selleks loodud. Siin tuleb kasuks koostöö sarnase sihtgrupiga vabaihenduste vahel.

Suvist Pardiralit aitab juba paar aastat korraldada Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liidu kõrval ka Vähiravifond „Kingitud Elu“. Koostööd tehti ka pisikesel Annabeli raviraha kogumisel. Koostöö on mõistlik, vajalik ning kõigile osapooltele kasulik, eriti kui sihtgrupp ja eesmärk on sarnased.

Selleks, et annetuste kogumise käigus tekkinud häid praktikaid jagada ning üksteist toetada, on Vabaihenduste Liit siseministeeriumi toel kok-

*Läbipaistvus ja usaldusväärsus on annetuste kogumisel elulise tähtsusega. See tagab annetajate kõnetamise ja nende püsijäämise.*

ku kutsunud annetuste kogujate võrgustiku. Lisaks on välja töötatud ka annetamise hea tava. Hea tavaga on liitunud 124 vabaihendust, kes kõik lubavad annetuste kogumisel järgida kuut põhimõtet, mis muudab annetuse saajale ja annetajale protsessi läbipaistvamaks ning usaldusväärsemaks.

Läbipaistvus ja usaldusväärsus on annetuste kogumisel elulise tähtsusega. See tagab annetajate kõnetamise ja nende püsijäämise. Organisatsiooni majandusliku stabiilsuse tagab muuhulgas püsiv sissetulek. Ilma selleta on raske plaane teha ja uusi sihte seada, tööjõudu palgata ning igapäevaseid kulusid katta.

Seega on annetuste kogumisel pikas perspektiivis olulised lisaks emotsiooni ajal tehtud annetustele ka pikaajalised püsiannetajad. See on sihtgrupp, kelle võitmiseks peab rohkem vaeva nägema. Neile on oluline, et nad teaksid, kuhu kulub nende raha ja millised on ühingu tulemused ning mõju. Muidu ei ole igakuiselt mõtet annetada.

Läbipaistvus ja usaldusväärsus on ka märksõnad, mis loo alguses mainitud jõluueelses saginas põlvitades annetusi palunud naisterahval puudu jäid. Olen kindel, et oli neid, kes pikemalt mõtlemata talle annetasid. Samas olen kindel, et püsitoetajaid ta üleliia palju sealt ei leidnud. Küsimused sellest, kuhu ja kellele raha läks, mis eesmärgil raha koguti ning kellega

on tegu, jäid vastuseta ning seetõttu ei tekkinud annetuse andja ja saaja vahel ka sidet. Antud põlvitaja puhul ei olnud see suure töönaosusega ka eesmärgiks, kuid jätkusuutlikkusele ja kasvule mõtlevate vabaihenduste jaoks on need küsimused eluliselt olulised.

Annetuste kogujad on koondunud annetuste kogujate võrgustikku, mille eesmärk on jagada annetuste kogumise teemal kogemusi ja infot ning teha koostööd annetuskuultuuri parandamiseks Eestis. Annetuste kogumise võrgustiku eeliseks on see, et iga annetuste kogumisega alustav või tegelev ühingi ei pea n-ö jalgratast ise leiutama hakkama.

Üht-teist on juba välja mõeldud ja järgi proovitud ning seda on oma süsteemi üles ehitama asudes või täiusdades hea teada. Üheskoos on võima-

lik juba olemasolevatest väärtustest osa saada. Lisaks saab annetuste koguja hankida annetuse kogumise hea tava märgi.

Selle märgi saajad lubavad lähtuda annetuste kogumise heast tavast ning viide märgile on olemas ka nende kodulehel. Märgi olemasolu annab annetajatele kindluse, et nende raha on heades kätes. Rõõm on tõdeda, et Varjupaikade MTÜ kuulub annetuste kogujate võrgustikku ning ühingul on annetuse kogumise hea tava märk.

Kokkuvõtteks - jah, annetamine loob hea tunde, sest aidata on hea. Veel parem, kui annetaja ja abistatava vahel on usaldus ja mõlema tegevus on eesmärgistatud ning mõtestatud.

Tunne on püsiv, kui hakkad püsiannetajaks.

## Hakka püsiannetajaks!

Väikestest asjadest sünnivad suured teod.

Sinu igakuine panus on suureks abiks varjupaigaloomade heaolu tagamisel ja uude koju aitamisel.

Sõlmi oma kodupangas endale sobivas summas püsikorraldusleping Varjupaikade MTÜ igakuiseks toetamiseks. Mugavalt saad seda teha meie kodulehe kaudu [varjupaik.ee/toeta/rahalineannetus](http://varjupaik.ee/toeta/rahalineannetus)

Milleks oodata?  
Tee heategu juba täna ja  
aita hoida ning koju jõuda!

Helista 900 7000, kuula ära  
sissejuhtav tekst ja juba Sa toetad  
varjupaikade loomi 5 euroga.



# Millest lähtume annetuste kogumisel?



Foto: Chang Doung, unsplash.com

## **Info annetuse koguja kohta on kergesti leitav.**

Annetuse koguja kodulehel on avaldatud organisatsiooni eesmärgid, aastaruanded ja ülevaade annetuste senisest kasutamisest, põhikiri, juhtorgani ja töötajate nimed ning organisatsiooni kontaktandmed.

Annetajaid teavitatakse ka annetamisega kaasnevatest maksudest ja soodustustest.

## **Annetuste kogumisel öeldakse selgelt, milleks annetust kasutatakse ja milliseid tulemusi soovitakse sellega saavutada.**

Kui annetusi kogutakse abivajajale edasi andmiseks, on annetuse tegijal õigus eelnevalt teada, kui suur osa annetusest jääb annetuse kogumise ja vahendamisele kaasnevate kulude katteks.

## **Annetuse tegemiseks ei avaldata survet.**

Annetuse koguja austab annetaja õigust ise otsustada, kas ja kui palju ta annetab, ning kas ta soovib, et tema nimi annetajana avalikustatakse või mitte.

## **Kogudes annetusi kellegi teise toetamiseks, austatakse abivajaja õigust privaatsusele.**

Infot tema kohta ei avaldata ilma abivajaja nõusolekuta. Erilist tähelepanu tuleb pöörata laste õiguste kaitsmisele.

## **Annetustena kogutud raha kasutatakse heaperemehelikult, sihipäraselt ja otstarbekalt.**

Kui juba kogutud annetust ei ole võimalik kasutada, siis annetuse koguja teavitab sellest annetajat ja pakub võimalust annetuse tagastamiseks või lepatakse kokku annetuse edaspidises kasutamises.

## **Annetuse koguja täidab annetajale antud lubadused nii annetuse kasutamise kui ka sellest info andmise osas.**

Annetuse kasutamisest ning sellega saavutatud tulemustest antakse aru annetuse koguja kodulehel ja võimalusel ka otse annetajale.

Allikas: [heakodanik.ee/annetuste-kogumise-hea-tava](http://heakodanik.ee/annetuste-kogumise-hea-tava)

# Mis on annetuste kogumise hea tava?

Annetuste kogumise hea tava mõte on ühtlustada nii annetuste kogujate kui ka tegijate arusaamu ja ootuseid, kuidas annetusi kogutakse, kasutatakse ja sellest aru antakse. Sel moel aidatakse kaasa targa heategevuse juurdumisele Eestis. Hea tava on abivahend, kus on kirjas need tingimused ja põhimõtted, mille täitmine kindlustab, et annetuste kogumise protsess oleks kõigile osapooltele selge ja arusaadav ning abi jõuaks abivajajani.

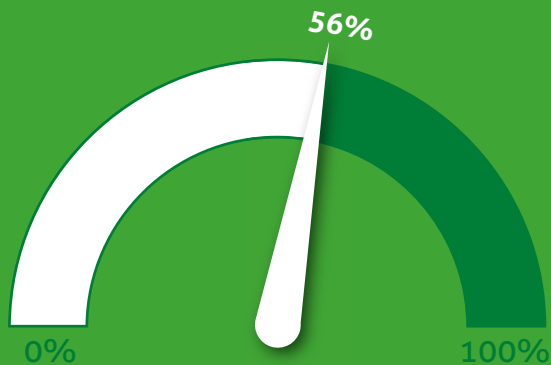
Annetus on vabatahtlik rahaline või muu kingitus, millega ei kaasne kohustus, vastuteenet või teenuse osutamist. Annetusi võib koguda abivajajale edasiandmiseks või annetuse koguja oma tegevuse toetamiseks. Annetus võib olla ühekordne või regulaarne ning annetuste kogumiseks on mitmeid erinevaid mooduseid: korjanduskastid, annetustelefonid, pangapälekanded, vastava juurdehindlusega toodete ja teenuste müük jne.

Annetuse tegemine on iga inimese võimalus aidata kaasa kas üksikisiku või ühiskondliku probleemi lahendamisele või selle tagajärgede leevendamisele.

Annetuse kogumise hea tava märgi peaksid enda kodulehele üles panema kõik, kes annetusi koguvad, sest annetajad tahavad kindlad olla, et nende raha jõuab hea tava kätte.



# Varjupaikade MTÜ aastal 2019



2019. aastal meie varjupaikades viibinud loomadest 56% leidsime uue kodu, aitasime nad koju tagasi või andsime üle teistele organisatsioonidele, kes aitavad neile kodusid leida.

Seda on täpselt sama palju kui eelmisel aastal, kuid 22% võrra rohkem kui näiteks 2011. aastal.

Igal aastal leiame kodu tuhandetele loomadele, koolitame nii kahe- kui neljajalgseid ning oleme lepingupartneriks paljudele kohalikele omavalitsustele.



VARJUPAIKADE MTÜ

Kokku viibis 2019. aastal varjupaikades **5 010 looma**, neist 4 088 kassi, 892 koera ja 30 pisilooma. Aasta lõpus ootas kojuminekut veel **415 looma**, neist 356 kassi, 58 koera ja 1 pisiloom. Lisaks koertele-kassidele jõudsid varjupaika 11 küülikut, 4 rottit, 2 papagoid, 2 hamstrit, 2 tuhkrot, 2 kilpkonna, tuvi ja kana.

Varjupaikadesse jõudis **4 250 looma**, neist **3 432 kassi**, **793 koera** ja **25 pisilooma**

+8% ▲  
võrreldes 2018. aastaga

3 432 kassi



793 koera

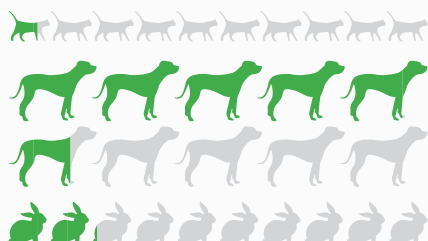


25 pisilooma

# 16%

ehk **740 looma** jõudis meie abiga tagasi oma koju

-1% võrreldes 2018. aastaga ▼



7%  
kassidest  
256 kassi

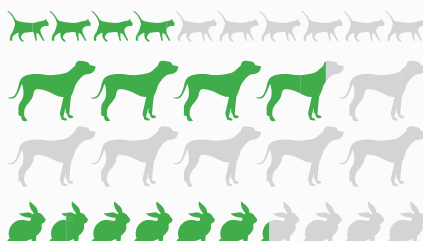
57%  
koertest  
478 koera

21% pisi-  
loomadest  
6 pisilooma

# 40%

ehk **1 816 looma** leidis meie abiga uue kodu

+1% võrreldes 2018. aastaga ▲



40%  
kassidest  
1 484 kassi

38%  
koertest  
314 koera

62% pisi-  
loomadest  
18 pisilooma

# 198 074

päeva veetsid kodu leidnud loomad meie varjupaikades kokku

# 32 000

telefonikõnet võtsime vastu oma varjupaikades aasta jooksul kokku

# 4 000

väljakutsega tegelesime aasta jooksul



vaktsineerisime **5 555 looma**  
kiibistasime **1 875 looma**  
steriliseerisime või  
kastreerisime **1 202 looma**

**Josera**  
petfood with passion

**SÕPRUSE  
MAITSE!**



**AINULT PARIMAT MEIE  
VÄGA ARMASTATUD  
LEMMIKUTELE!**



### **Meie retseptid:**

- ilma soja ja nisuta
- gluteenivabad
- ilma kunstlike värvja säilitusaineteta
- ilma GMO aineteta
- ilma suhkruga ja piimatoodeteta

**Me ei tee kunagi loomkatseid oma lemmikloomatoitude  
valmistamisel.**

# VARJUPAIGA LOOMADE KÕIGE SUUREM SÕBER

